ເພື່ອນແຜ່ນດິນແມ່

ຮວມບົດກະວີ ກາບກອນ

ຂອງ

ພ.ຄຳມຸນເຮືອງ

ຮອມບົດກະວີ ແລະ ກາບກອນຂອງ

ພ. ຄຳມູນເຮືອງ.

ສະໂມສອນນັກອຽນໜຸ່ມ

1986.

ຣວມບົດກະວີ ແລະ ກາບກອນຂອງ

ພ. ຄຳມູນເຮືອງ.

ຈັດພິມໂດຍ "ສະໂມສອນນັກຂຽນໜຸ່ມ"
ເລກທີ ໑໘ ຖະໜົນເສດຖາທິລາດ
ຕູ້ ປ.ນ ໑໑໑໗ ໂທຣ: ໕໖໑໑ ວຽງຈັນ.

ສາລະບານ

ຄຳນຳຂອງຜູ້ຈັດພິມ .... ໜ້າ

ຈາກຜູ້ແຕ່ງ .... ໜ້າ

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບປະເທດຊາດບ້ານເກີດເມືອງນອນ.

ຊີວິດບ້ານເກີດຂອງຣຽມໃນມື້ໜຶ່ງ .... ໜ້າ 2

ກຽດອັນສະຫງ່າລາສີ .... ໜ້າ 6

ຕອບສານຈາກສູບ .... ໜ້າ 8

ໂຈນຮ້ອງຈັບໂຈນ .... ໜ້າ 11

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບເພດຍິງ.

ຍິງລາວລະບອບໃຫມ່ .... ໜ້າ 14

ບັນຫາຄວາມງາມ .... ໜ້າ 16

ຍິງງາມຍາມອອກແຮງງານ .... ໜ້າ 19

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບເດັກນ້ອຍ.

ວັນທີ່ເດັກນ້ອຍຫວຽດນາມຄອງຄອຍ .... ໜ້າ 22

ຈຳປາແດງຊົ່ວນິລັນດອນ .... ໜ້າ 24

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈຍ.

ຄວາມຫລັງຝັງໃຈ .... ໜ້າ 28

" ຫວຽດນາມ - ໂຮ່ຈິມິນ " .... ໜ້າ 30

" ແບບຢ່າງກັບສະຫງ່າງາມ " .... ໜ້າ 32

" ພົບກັນໃຫມ່ ! ກຳປູເຈຍ ແດນງາມ " ... ໜ້າ 35

ຄິດເຖິງເພງໜຶ່ງໃນຄືນນັ້ນທີ່ກຳປູເຈຍ ...... ໜ້າ 37

<u>ບົດກອນກ່ຽວກັບພັກ</u>.

ພັກເອີຍ .... ໜ້າ 40

<u>ບັນດາບົດກອນພາຍໃຕ້ຮູບການ</u> " <u>ປູ່ກັບຫລານ</u> ".

" ໃຜເດຊຸ່ມບ້ແຂ ໃຜແທ້ແມ່ນເສືອ " ...... ໜ້າ 44
" ຄົນໃຫມສັງຄົມນິຍົມ " .... ໜ້າ 47
" ເຫງັນກັບໄກ " .... ໜ້າ 50
" ຮຽນ, ຮຽນແລ້ວຮຽນອີກ " .... ໜ້າ 52
" ຄວາມໝາຍຂອງຊີວິດ " .... ໜ້າ 54

<u>ກອນລຳກ່ຽວຄອນສະຫວັນ ຫລີ້ຜູ້ໄທ</u> .... ໜ້າ 58

ຄຳນຳຂອງຜູ້ຈັດພິມ.

ພ. ຄຳມູນເຮືອງເປັນນັກກະວີຜູ້ໜຶ່ງຊຶ່ງເຄີຍມີບົດກອນ ລົງໜ້າໜັງສືພິມ ລາຍວັນ, ວາລະສານຕ່າງໆມາແລ້ວຫລວງຫລາຍພໍສົມຄວນ. ໃນນັ້ນກໍມີກອນລຳຄອນສະຫວັນແລະລຳຜູ້ໄທ ຊຶ່ງໝໍລຳບຸນເຕັມ-ແກ້ວ ລຳມອນນຳໄປລຳອອກອາກາດ, ອັດກາແຊັດກໍລ້ວນແຕ່ແມ່ນຜົນງານກະວີທີ່ຈັບອົກຈັບໃຈຂອງນັກກະວີ ທ່ານນີ້.

ບົດກະວີແລະກາບກອນຕ່າງໆທີ່ທ້ອນໂຮມເຂົ້າມາໃນຊຸດ" ເພື່ອແມ່ນດິນແມ່" ນີ້ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຂຽນຂຶ້ນໃນຊ່ວງເວລາທີ່ຍາວນານພໍ ຄວນ ແລະກໍໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຕໍ່ຫລາຍໆບັນຫາເຊັ່ນ: ຕໍ່ພັກ, ຕໍ່ຄວາມງາມ , ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ບ້ານເກີດແລະຕໍ່ຄວາມສາມັກຄີສາກົນແລະອື່ນໆ ທີ່ລ້ວນແຕ່ສ່ອງແສງໄດ້ເຖິງທັດສະນະແລະແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ. ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວລີລາການແຕ່ງ, ການຜູກສັບລຽງຄຳ, ການນຳໃຊ້ກະທູ້ປ່າຜະຫຍາເດີມເຂົາໃສ່ສະພາບປັດຈຸບັນກໍເຫັນວ່າເຮັດໄດ້ດີ ມີອັນໜ້າຈັບໃຈສົມຄວນ.

ເຖິງວ່າບົດກະວີ, ກາບກອນເຫລົ່ານີ້ຈະຜ່ານໜ້າ ໜັງສືພິມມາແລ້ວ ແຕ່ສະໂມສອນນັກຂຽນໜຸ່ມ ຍັງເຫັນວ່າຈະມີປະໂຫຍດ ສຳລັບເພື່ອນນັກອ່ານ, ນັກກະວີ ແລະພາລະກິດປະຕິວັດ ວັດທະນະທຳ ແນວຄິດຊຶ່ງໄດ້ຮັບໂຮມແລະຈັດພິມຈຳໜ່າຍ.

ສະໂມສອນນັກຂຽນໜຸ່ມ.

ຈາກຜູ້ແຕ່ງ

ສຳລັບນັກຂຽນສະໝັກຫຼິ້ນແລ້ວ ຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ອື່ນຕໍ່ຜົນງານຂອງຕົນນັ້ນ ເປັນສິ່ງຊຸກຍູ້ກຳລັງໃຈອັນປະເສີດທີ່ສຸດ. ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກດີໃຈທີ່ " ສະໂມສອນນັກຂຽນໜຸ່ມ " ໄດ້ເປີດໂອກາດໃຫ້ບັນດາບົດກອນທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ແຕ່ງມາກ່ອນນີ້ ໄດ້ອອກຢ່າງຄົບຊຸດຕໍ່ສາຍຕາຂອງມວນຊົນ.

ຫົວເລື່ອງ " ເພື່ອແຜ່ນດິນແມ່ " ສຳລັບປຶ້ມຫົວນີ້ແມ່ນມາຈາກຫົວຄິດຂອງເພື່ອນນັກຂຽນໜຸ່ມ 2-3 ຄົນທີ່ໄດ້ສະເໜີຕໍ່ຂ້າພະເຈົ້າຍາມລົມກັນຜ່ານໆ ໄປໃນເວລາປຶກສາເພື່ອຈະຈັດພິມປຶ້ມດັ່ງກ່າວນີ້ອອກ. ປາກົດວ່າຂໍ້ຄວາມສັ້ນໆ ນີ້ ໄດ້ຈັບໃຈຂ້າພະເຈົ້າທັນທີ ຍ້ອນວ່າມັນໃກ້ກັບຄວາມຈິງອັນນຶ່ງຄືວ່າ ກ່ອນອື່ນໝົດແມ່ນຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ປະເທດຊາດບ້ານເກີດເມືອງນອນນີ້ ທີ່ໄດ້ພາໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າເລີ່ມຈັບປາກກາຫັດແຕ່ງກາບກອນ ຈົນມາເຖິງປະຈຸບັນ.

ສຳລັບທ່ານຜູ້ອ່ານທີ່ໄດ້ຕິດຕາມບົດກອນຕ່າງໆ ຂອງຂ້າພະເຈົ້າໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຈະສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າ ບາງກອນທີ່ຈັດພິມຂຶ້ນໃນປຶ້ມຫົວນີ້ໄດ້ມີການປັບແປງຄືນໃໝ່ບາງບ່ອນ.

- ອັນນີ້ດ້ານນຶ່ງກໍ່ຍ້ອນວ່າ ການຮັບຮູ້ເຊື່ອມຊຶມຕໍ່ແນວທາງນະໂຍບາຍ ຫຼືອຸດົມຄະຕິປະຕິວັດນັ້ນ ເປັນສິ່ງທີ່ຂະຫຍາຍໄປເລື້ອຍໆ, ພາຍຫຼັງໄດ້ຜ່ານພຶດຕິກຳ ແລະ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຮ່ຳຮຽນທິດສະດີແດ່ ເມື່ອມາເບິ່ງສິ່ງທີ່ຕົນໄດ້ຂີດຂຽນມາກ່ອນແລ້ວ ຈຶ່ງເຫັນວ່າມີອັນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ເໝາະສົມຜົນ.
- ດ້ານທີສອງ ແມ່ນວ່າສິ່ງທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຂຽນອອກນັ້ນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຕາມຄວາມຮູ້ສຶກດ້ານອາລົມຈິດ ແຕ່ຍ້ອນລະດັບຄວາມສຳນິສຳນານ ຫຼື ສິລະປະ ໃນການແຕ່ງນັ້ນ ຍັງບໍ່ທັນສູງພໍທີ່ຈະປະພັນໄດ້ໝົດພາບຂອງ " ຄວາມງາມດ້ານກະວີ " ທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ

ເນື້ອພາຍລຸນມາ ອ່ານເບິ່ງກອນທີ່ຕົນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນເທື່ອໃດກໍ່ຄືວ່າຍັງບໍ່ຄັກ ແລະ ອິດແປງບໍ່ໄດ້.

- ດ້ານທີສາມ ກໍ່ແມ່ນຍອມການສົ່ງຂ່າວຕິຊົມ: ຜ່ານມາຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອຫລາຍສົມຄວນທັງຈາກນັກປະພັນຣຸ່ນອາວຸໂສ ແລະ ຈາກບັນດາເພື່ອນສະຫາຍນັກຂຽນຫນຸ່ມ ຫລືສະຫມັກຫລິ້ນດອຍກຸ່ມ ອັນທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າກວດກາຄືນ ແລະ ປັບແປງຕື່ມ ບໍ່ວ່າດ້ານທັດສະນະຄະຕິ, ດ້ານຄວາມຫມາຍຂອງຄຳສັບ ກໍ່ຄືດ້ານສຳນວນຂອງຄຳກອນ ຫລືການສຳຜັດໃນບາງບ່ອນ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ ບົດກອນເຫລົ່ານີ້ຄົງມີຈຸດອ່ອນ ຄ້າງຄາຢູ່ອີກ ແລະ ຂ້າພະເຈົ້າກໍ່ຂໍສະແດງຄວາມຍິນດີໄວ້ລ່ວງຫນ້າ ຕໍ່ການຊ່ວຍເຫລືອຕິຊົມຕ່າງໆ ໃນຕໍ່ໄປ ./-

ບາງບົດກອນ
ກ່ຽວກັບປະເທດຊາດບ້ານເກີດເມືອງນອນ

24 / VII
ห้ามจำหน่าย

" ຊີວິດບ້ານເກີດຂອງຂຽມໃນມື້ນີ້ "

ກອນນີ້ແມ່ນຂຽນ ແລະ ລົງໃນໜັງສືພິມສະມາຄົມນັກສຶກສາລາວທີ່ປະເທດຝຣັ່ງເສດໃນປີ 1965. ຕໍ່ມາຜູ້ແຕ່ງໄດ້ປັບປຸງຕື່ມ ແລະ ລົງໃນ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 60 ເດືອນຕຸລາ 1984.

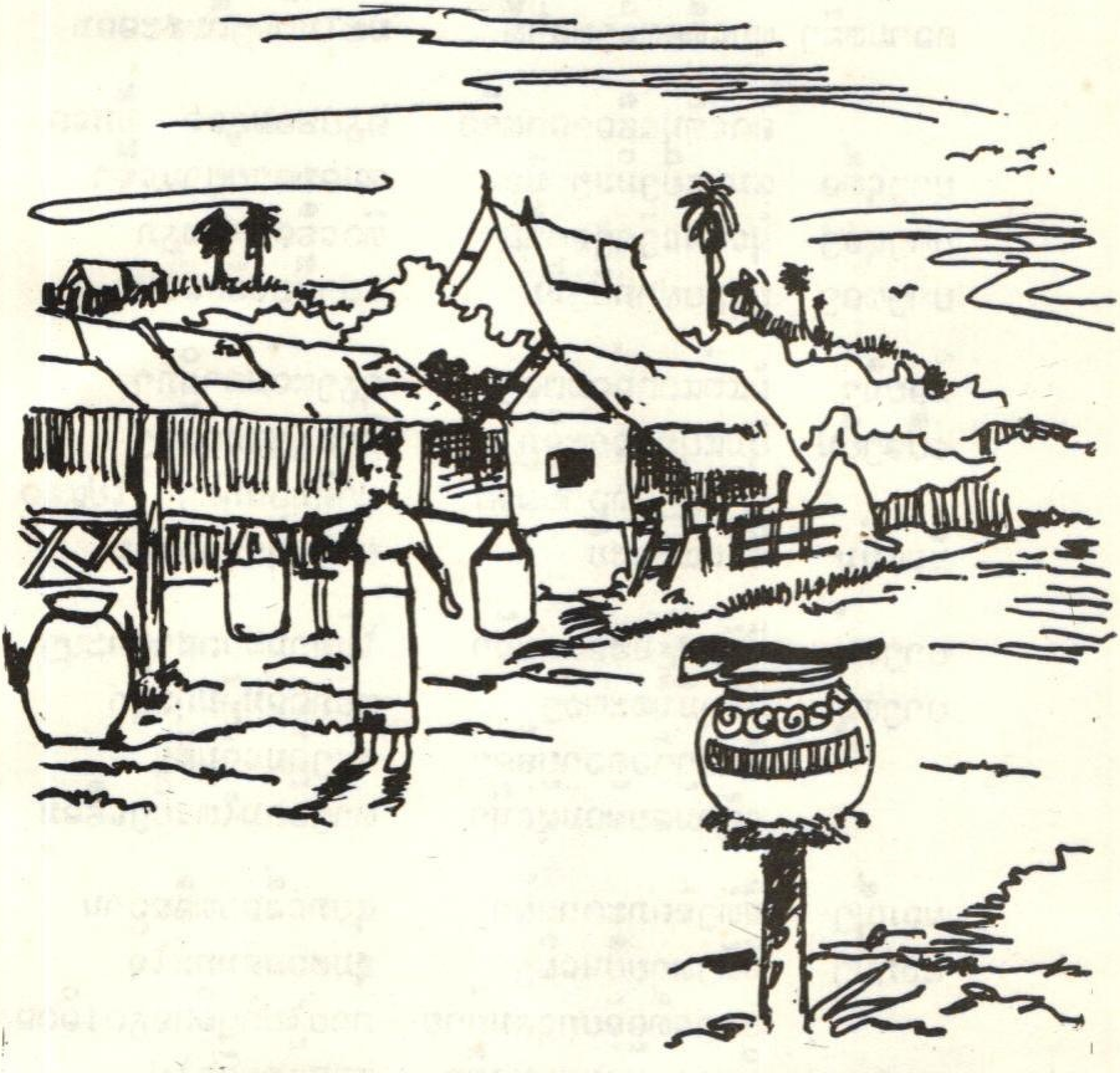

ອັນວ່າ	ເນົາຢູ່ແຂວງເຂດບ້ານ	ໝູ່ຄົນຕ່າງເມືອງເຂົາ
	ແສນຊຸ່ມຫຽມທັນສະຫວັນ	ນັ້ງແມນເມືອງຟ້າ
	ຫາຊົມສຸກເທົ່າ	ພູມລຳເນົາບ້ານເກີດ
	ແດນຈຳປາລານຊ້າງ	ຊຽງຊຸ່ມຊາວ ພົມາ
ບາງເທື່ອ	ຍາມເມື່ອໄກຈາກບ້ານ	ຄວາມໂສກນັ້ນພາສຸກ ກໍ່ມີ
	ໂສກາໃນຄວາມພອຍ	ທາງເກີນໄກລ້າ
	ແຕວ່າງມີສຸກໄດ	ສຸກໃຈຍາມຄຶດຮອດ
ຄວາມຫລັງ	ທຸກເທື່ອຫລົງຫລ່ຳພໍ້	ມະໂນຕອງຕົນສະອອນ
	ຄິດເຫັນເຮືອຈອດແຈ້ວ	ລຽບຮ່ອນຊູເຊ ນັ້ນເດ
ບາງດຸເທື່ອ	ແນມເບິງມິນໆ ນົ້ວ	ໝອກອາຍຍາມເຊົ້າ
ບາງພຸອງ	ພໍ່ເປັນເວົ້າງອຍກົ້ນ	ທົວເຮືອປານພຽກ
ບາງພອງ	ຟູລຽບຟາກຟັງນັ້ນ	ແປງຮົວເຮັດສວນ
ນ້ອຍນຶ່ງ	ພໍແຕ່ແດດອ່ອນຕ້ອງ	ຊຽງແອ່ນສາລິກາ
ເປືອງປີ້ນ	ປີ້ນແປກເຂາະຂົກໂປງ	ສົ່ງສຽງແຊຊອງ
	ຝູງໝູ່ງົວຄວາຍພອມ	ຝູງຄົນອອກທົ່ງ ໄປແລ້ວ
ນັ້ນແມ່ນ	ຊວດແຕລະມ	ຍາມເຊົ້າຮຸງອະລຸນ
ບາງໝູ່	ມີທັງສຽມສອດກະຊ້າ	ໄມ້ຄານສອດສາຍກະບຸງ
ບາງໝູ່	ມີທັງມີດສະຫວິງ	ແບກຄອນຄູ້ນກຸະດຸງ
	ຈັກວາງງົວຄວາຍຮ້ອງ	ສຽງຄຶນເອັນສັ່ງ
	ເດັກນ້ອຍພອມພູເຖົ້າ	ທາງບ້ານໃຫເບິ່ງເຮືອນ
ພວກນຶ່ງ	ມີທັງອັດກະດາບພ້າ	ແບກເລື່ອຍຫລີຂວານ
ພວກນຶ່ງ	ມີທັງພາຍປືນເພີງ	ສູມສວນດັນກະໂຊ
	ບາງເທື່ອຂັບກວຽນຍ້າຍ	ກາຍໄປດັງອິດອຽດ I ອິດອຽດ
ຫລາຍໝູ່	ຍິງຊາຍນ້ອຍໜຸ່ມເຖົ້າ	ແຖວລາຍລົງໄປ

ບອກວ່າ ເບັດໃສ່ແຖບທົ່ງກວ້າງ ເຂດປ່າດົງດອນ
ເບັດໆໃສ່ເວີນວັງຂວາງ ບອກບຶງຫນອງນ້ຳ
ຈີນວາແລງລົງຄອຍ ສຽງໂປງດັງໂປງໆ ພຸ້ນແລ້ວ
ແມ່ນເບິ່ງ ເປັນຂະບວນຕາວເຕື້ອງ ເຕັ້ນຫົວທາບຄອນ

ເຖິງເມື່ອມົວມິດຊຸ້ມ ດັງສະນັ່ນສົນລະງົມ
ຈັກສຽງຕຳສຽງຟູ ແຕງຄົວແລງເລມ
ເຫັນຫູຕນຸຽງງເຫລອມ ແສງກະບອງເປັນຍ່ານໆ
ນອຍນັງມູງງ ຊ້ຳ ສຽງຄອງອອກຄອງ ແລ້ວເດ

ຈາກນັ້ນ ບາງບ່ອນຈອດງ ຈ້ອຍ ປູ່ຍ່າກັບຫລານ
ຟັງນິທານຄຳສອນ ກອນນອນຫລາຍເລື້ອງ ກໍມີ
ບາງເທື່ອເຮຮາງເວົ້າ ເທິງເຈດີຫລີທີ່ແຈກ
ຫລີເທິງເຮືອນພໍ່ບ້ານ ປະຊຸມເວົ້າວາຄວາມ ກໍມີ

ສ່ວນວ່າ ພວກຊ່ຳຊາຍຫນຸ່ມແຫນ້ນ ອ້າຍບ່າວທັງຫລາຍ ຍາມນັ້ນ
ເລນເລາະລວນລົ້ມສາວ ສວານກາຍກາງບານ
ຊຸມນັງສູງແຄນຂົນ ສຽງລຳສຽງເອີຍ ກໍມີ
ຊຸມນັ້ງ ກະຈັບປີຊອນ ຊໍຫລົນເລາະໄປ ກໍມີ

ທາງຝ່າຍນ້ອຍມາດໄຫ້ ຍິງໂສດສົມສະເຫນ
ກຽມແອບຂັ້ນຄອງຄອຍ ຊູຫລາຫລີຊົວ
ບາງເທື່ອ ສູມກາຍຟັງໄຟຖ່າງ ພາກັນລົງຂວັງ
ຍາມໃດ ແສງສອດມັນວງພາວ ເດືອນແຈງຈັ້ງແມ່ນງາມ
ເຈົ້າເອີຍ !

ອອນຊອນ ຍາມເມື່ອອ້າຍເອີ້ຍຕ້ານ ແຕ້ມແຕ່ງເປັນພະຫຍາ
ນາງຕອບຄຳຄືນຂານ ກາວແທງເປັນກະທູ້
ບອກວ່າ ພະຫຍາງຖາມພະຫຍາແກ້ ແປເປັນຈັງຊູເມື່ອ
ບາງເທື່ອ ເຮັດໃຫ້ຮັກຮວມຊູ ຊູຊອນກອນຂໍ ກໍມີ

ຈົນວ່າງເດິກດື່ນຂັອນ ຍາມເລິກລາກັຢູ
ສອງຝາຍຈາຈົ້ງຖະແຫລງ ສັ້ງວອນຫວານຍຸມ
ບາງບ່ອນ ຈັບຈຸມສົນຍາງພູ້ ວັນຄືນຖາບໃຫມ
ບາງບອນ ສຽງພາໂລດູເວົ້າ ສຽງເປີຍປອກຄືນ

ຈາກນັ້ນ ຮິນແຕ່ຍ່ອາງ ພົ້ນ ຫຸນງຈິດຈິນາຍຂັນ
ນານງ ແຊວສຽງຫອມູ ຕື່ນກະທໍ່ຫລື້ເຄົ້າ
ແນມດູບຶງເດືອນດາວຄາຍ ນະພູ້າສະຫງົບງຽບ
ໂລກລຸມເຖິງບາດບັ້ນ ບົນພົ້ນພັກນອນ ນັ້ນແລ້ວ.

" ກຽດອັນສະຫງ່າລາສີ "

ກອນນີ້ແມ່ນຂຽນຂຶ້ນໃນທ້າຍປີ 1976 ເພື່ອຮັບຕ້ອນວັນທີ 2 ທັນວາ ຄົບຮອບນຶ່ງປີ ແລະ ລົງໃນໜັງສືພິມປະຊາຊົນໃນປີ 1977.

ຮຽມນີ້ ບໍ່ມີຫຍັງມອນແມ້ງ ປຸມປຽບປານເໝືອນ
ຍາມເມືອຄວາມເຄີຍຝັນ ເກີດເປັນໄປໄດ້
ໃນປີເຈັດສິບຫົກ ສອງທັນວາປະຫວັດສາດ
ລາວປະກາດກໍ່ສ້າງ ວາງຕັ້ງລະບອບຕົນ

ບອກວ່າ ການກົດຂີ່ຂົ່ມເນັ້ນ ຫຼາຍເຊັ່ນສະໄໝຄົນ
ຄວາມທຸກທົນທໍລະມານ ໝື່ນປີປາງກີ
ຄວາມອະທໍາທັງສິ້ນ ຈົ່ງລົ້ມລະບອບເກົ່າ
ແມນໄດ້ຖືກລົບລ້າງ ເຖິງສົ້ນຊົ່ວໃດ

ອອນຊອນ ແນມເບິ່ງທຸກຊ່ຳຊັ້ນ ມວນໝູ່ມະຫາຊົນ
ທຸກເຜົ່າຊົນຊາວລາວ ຊຸນຊົມສະຫລອງຕອນ
ທຸກທົ່ວເທິງແດນດາວ ພົງພັນພົນສາຊາດ
ສົດຊື່ນຊົມຊອບດວຍ ນຳມີໃໝງາມ ແທ້ແລ້ວ

ທຸກສິ່ງສົມມາດແມ້ງ ໄດ້ດັ່ງຈຸດໝາຍ
ຍອນວາມີແນວທາງ ສອງໃສປານແກວ
ມີການນຳແຂງກ້າ ປີຊາຊົງເດດ
ປົດປອຍປະເທດໄດ້ ປະຊາເຊືອຊຸມບານ

ບອກວ່າ ໂລກລັ່ນເຊັງຊ່າກ້ອງ ກຽດສະຫງ່າລາສີ
ໝົດສັງຄົມນິຍົມ ກາວຊົມສະອອນໂອ້
ດວງອາລຸນພວມພູ້ນ "ສາທາ" ແຈ້ງສອງ
ທຸກປະເທດອາຍນອງ ຖະແຫລງຮູ້ຮັບເອົາ

ຍາມນັ້ນກຽດແຈ່ມເຈົ້າ ເຂົ້າສູ່ສະໝຸດຄຳ
ນາມວ່າ ສາທາລະນະລັດ–ປະຊາທິປະໄຕ–ປະຊາຊົນລາວ
ເປັນສັງຄົມນິຍົມ ດັ່ງຄວາມໝາຍມຸ່ງ
ອັນນີ້ ເປັນນິຍາຍທົວເລື້ອງ ບົດເພງປະພັນແຕ່ງ
ກອນກະວີກາບຮອງ ບໍ່ສຸດສົນສວາງເປັນ

ວັນນັ້ນ ຮຽມຫາກເຫັນປະຫລາດລ້ຳ ມະໂນພາບສຳນຶກ
ພໍແຕສຽງກອງໄຊ ປາວເຕີນຕີກອງ
ນຶກຮ່ຳເຫັນທົນທູອງ ຮູດທິຍານສວນດອກ
ແນວນົກຫລາຍລວນ ສົບສາມຕົ້ນເຮືອເຮືອງ

ນ້ອຍບິ່ງເຫັນຕື່ນຕົ້ນ ທີສິບສົມາແຖມ
ເລີ່ມຈຸ່ງຈົມດວງ ກົບພວນໄຂອາ
ນັ້ນແມ່ນສີໂສມໜ້າ ສາທາລະບອບໃໝ່ ເຮົາແລ້ວ
ນັບນເຮືອງເຮືອເຫລື້ອມ ຂະຈອນກ້ວກົ່ນຫອມ.

" <u>ຕອບສານຈາກສູນ</u> "

ກອນນີ້ແມ່ນລົງໃນໜັງສືພິມປະຊາຊົນ ສະບັບວັນທີ 9/10/78. ຕໍ່ມາຜູ້ແຕ່ງໄດ້ປັບປຸງຕື່ມເປັນທຳນອງລຳຜູ້ໄທ ໃນປີ 1979.

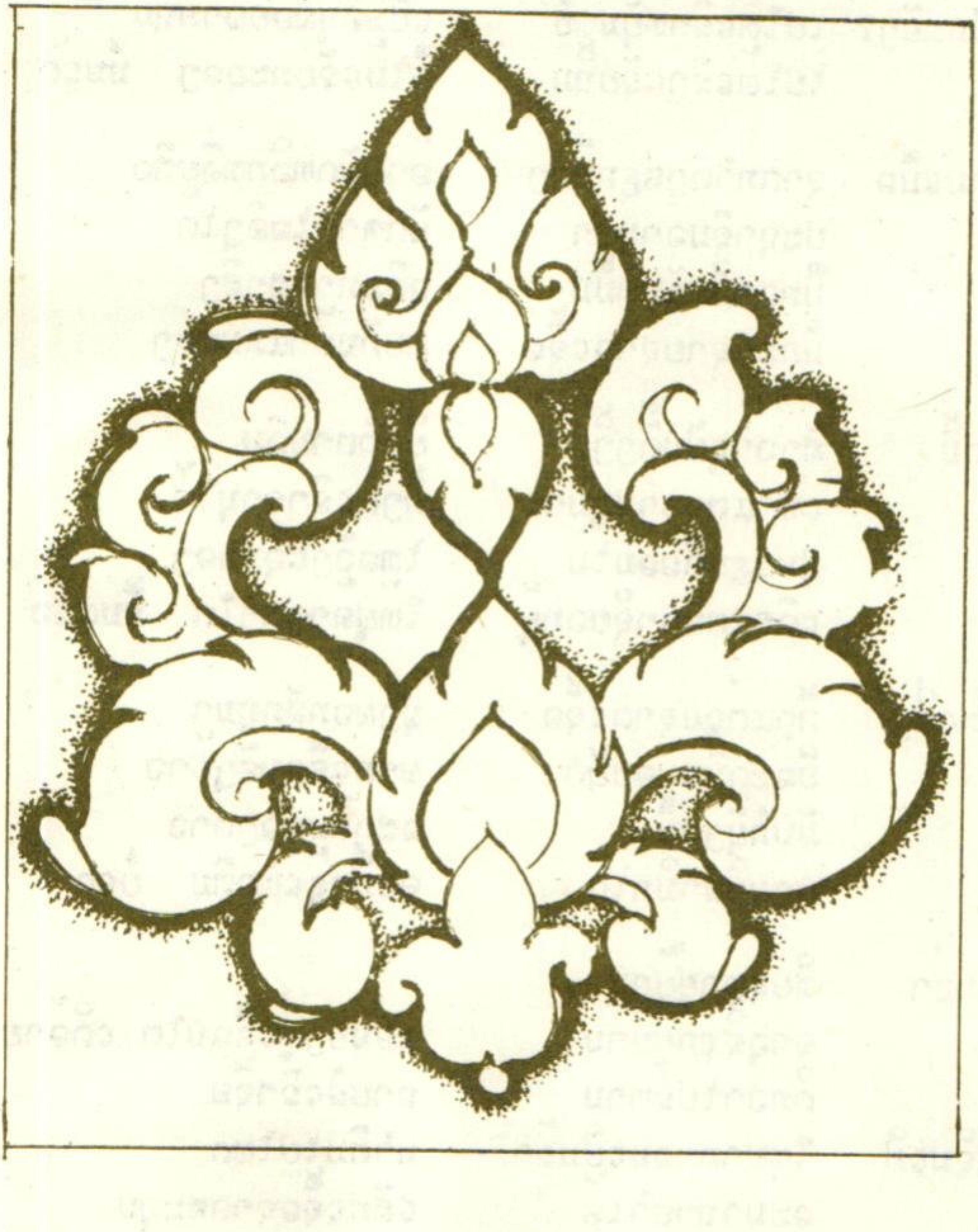

ພໍແຕ່	ນ້ອງໄດ້ຮູ້ຂ່າວຂໍ້	ວ່າອ້າຍພີ່ແພງຮັກ
ດຽວນີ້	ໄດ້ອວຍເອົາຕົນຫລົບ	ຈາກພົງພັນເຊື້ອ
	ນາງຈຶ່ງມີສານໃຊ້	ປະສົງເປັນຄຳຂາດ
	ນ້ອງຂໍຕາມຕອບຖ້ອຍ	ທອວນອ້າຍຝາກມາ ນັ້ນນາ
ແມ້ງນຶ່ງ	ນາງຄຶດແຫນງຫນ່າຍຫນ້າ	ແມ້ງນຶ່ງພັດສົ່ງສານ
	ຊາດທີ່ຄົນໃຈເບົາ	ຖືກເຂົາລວງລໍ້
ເປັນຫຍັງ?	ໄປໃຫ້ເຂົາຫຍຸ້ມຫຍໍ້	ເປັນຄົນພອຍພາກຖິ່ມ
	ໄປໃຫ້ເຂົາເຂັຍຖິ່ມ	ຄືໄມ້ເຂັຍກະບອງ ນັ້ນເດ
ຍາມເມື່ອ	ຊາດກຳລັງຮຽກຮ້ອງ	ອ້າຍພັດຫລີກຫລົບຕົວ
	ປະຊາຊົນວອນຫາ	ພັດຈາກໄລລົງໄດ
	ນຶກວາມີຫລັກຫມັ້ນ	ຊູດົມການສູງສົງ
	ນຶກວາຊາຍຊາດເຊື້ອ	ສະກັນກາແກນແຂງ
ບັດນີ້	ສັງວ່າເປັນດັ່ງງົ້ວ	ປິວຕໍ່ຕາມລົມ
	ເອົາແຕ່ຄວາມກູມາ	ຕັ້ງຕໍ່ເຂົາຂານໃຊ້
	ປູນປຽບຸຄືຂອນໄມ	ໃຫ້ລອ້ງເງິນລອງ
	ເອົາແຕ່ຟອງຊົຍວກຍູ້	ໃຫ້ຟູຄາງຫາໃດ ນັ້ນແລ້ວ
ຄຶດເບິ່ງ	ຕັ້ງແຕ່ຊຸມຊາດເຊື້ອ	ຝູງພວກສັກກູນາງ
	ມີລະດູມັນພູອຍພັດ	ພາກເຮືອນຮ້າງປ່າວ
	ມັນກໍຍັ່ງມີ	ລະດູຄືນຄອງຕາວ
	ພາຍພີສຳນຶກໄດ້	ຄະນາງຮູ້ເຫດຕົນ ບໍ່ເດ
ອັນວ່າ	ສິບຊີຫຼຸກປູ່ນ້ານ	
	ຊາວຊີຫຼຸກປູ່ບານ	ແມ່ນຍັງຢູ່ເຮືອນໂຕ ເດີອ້າຍ!
	ດີກວາໄປຂໍທານ	ຂາບຂໍເຂົ້າຊົ້ນ
ເຊີນເຍີ	ໃພປາກຍອມເປັນຂ້າ	ນຳຕົນໄປໂຜດ
	ອະນາຖາຣຳໄຮ	ເສັຍເຊື້ອຊາດສະກູນ

ຊຸ້ມຊື່ຈາວຍູກູ້ນີ້ ມີກຽດບ່ອນຕອນໃດ ບໍ່ອ້າຍ
ແມ່ນວ່າ ກຽດບຸອນໄດຍາກເບ້ອນ ຮຽງຮວມປະຊາຊົນ
ກຽດບຸອນຍາມເຄືອງແຄນ ບໍ່ຈາກໄລລວງຮາງ
ກຽດບຊູນຂານອາສາສູ້ ເຖິງປ່າຍປະກອບສວນ
ກຽດບ່ອນ ຍາມເມືອຊາດຮຽກຮອງ ສະຕິຕາງບໍ່ແຕກແຖວ ນັ້ນແລ້ວ

ນ້ອງນີ້ ແມ່ນູຈັກເນົາປູ່ປັ້ງ ປະເທດຊາດແສນຮັກ ເຮົານີ້
ດິນຫລາງວຫວງແຫນ
ແດນແຫຼງດວງຈຳປາ ກິ່ນຫອມບໍ່ເຫີຍສິ້ນ
ບາດເມື່ອນມໍລະນຸາມ້ວຍ ໃຫ້ເອົາຄິ້ງຖາບຈຸດ
ປີນເປືອຍລົງແຜນພົນ ປະສົງເພີ່ມຟູມຖະຫນອມ

ອັນວ່າ ປີຕູພູມແຜ່ນພົ້ນ ມູນມັ່ງມໍລະດົກ
ມື້ນັ້ງດິນແດນລາວ ຊຊຽງເຮືອງຫຼາຍຮ້ອນ
ດຽວນີ້ ພູາລະນຸກິດເຫລື້ອລົ້ນ ສັບສົນຍາກຍາງ
ຍອນວາໄລຍະຕົ້ນ ສະໄຫມຂານຜານໄປ ດອກນາ

ປຸນປຽບ ເຫມືອນເມື່ອປີງປູກຕົ້ນ ເຊື້ອຊ່ຳດວງຈຳປາ ນັ້ນແລ້ວ
ພວມກຳລັງໂຮຍຫິດ ດອກດວງບໍ່ທັນພົ້ນ
ດຽວນີ້ ປະຊາຊົນເຮົາພວມສ້າງ ຈຳປາແດງລະບອບໃຫມ່
ມື້ນັ້ງ ບອກວາເຫມືອຕະຫລອດໃຕ
ດວງຊິບານເບີກພົ້ນ ຊູດົມດາວເຮືອເຮືອງ ແທ້ແລ້ວ.

" ໂຈນຮ້ອງຈັບໂຈນ "

ລົງໃນໜັງສືພິມປະຊາຊົນ
ສະບັບວັນທີ 23/7/1984.

ຍາມໃດ ຮຽມຫາກຫວນຮ່ຳພໍ້ ຄະນຶງຮອດຫາປຣະຫວັດ
ເຫັນເຂດດິນແດນລາວ ກອນປາງເປິງກີ
ຍາມນັ້ນ ຄວາມຂົມຂື່ນເຄືອງແຄ້ນ ບໍ່ມີປຸນປານປຽບ
ສິ້ນໃຈ ພໍປາກພູກແຜ່ນດິນ
ພໍປາກປີ້ນແຜນຟ້າ ໃຫ້ມັນມ້າງໃໝ່ຄືນ ພູ້ນແລ້ວ

ແຕ່ວ່າ ໃນແນວທາງຖືກຕ້ອງ ໃສ່ສ່ອງຂອງພັກ ເຮົານັ້ນ
ນະໂຍບາຍວາງລົງ ຕໍ່ໄທຈະແຈ້ງ
ທຸກສ່ວນຄວາມຫລັງເລື້ອງ ຫລາຍສະໄໝ "ແສນແສບ"
ແມ່ນອະດີດຜ່ານພົ້ນ ບໍ່ເຄີຍລືມໄລຄືນ

ມີແຕ່ ຈຸດປະສົງສິບສ້າງ ຈະບອບໃໝ່ "ສາທາ"
ສະແຫວງສົມຕິສູກ ສູ້ປະຊາຊາວເຊອ
ຕັ້ງຕໍ່ການເສີມສ້າງ ສາຍສຳພັນມິດຕະພາບ
ນຳປະເທດພູກເບືອງ ຄຽງຂາງເຂດແດນ ນັ້ນແລ້ວ

ດັ່ງນັ້ນ ປາກຖືວໂຈນໂຣຣ້ອງ ໂປ້ງປ່າວຈັບໂຈນ
ໄທວາລາວລວງຍຶດ ລວງດິນແດນດາວ
ປະຕິການໄທອ້າງ ບໍ່ດຽມຄຶງຄຳປາກ
ພ້ອມພ່ຳ ໄຂລະຄອນສາກຕົນ "ທະຫານເຂົ້າຍຶດຄືນ" ວ່າຊັ້ນ

ແລ້ວເລົ່າເລີ້ມສາກຊ້ອນ ສະເໜີນິ່ງເຈລະຈາ
ປະກາດຄວາມ "ຈິງໃຈ" ຫລອກລວງແຕ່ຄົນໄບ
ລາວບໍ່ມີຫລົງເລ້ ຍິງໂມສະໄໝໃໝ່
ກຳທີ່ເຂົ້າກໍ່ໄວ ບໍ່ມີເນື້ອລົມ ໄດ້ແລ້ວ

ມັນແມ່ນ ເຂົ້າຕຸ້ງຫາເຫດເລື້ອງ ບົ່ງອາດປໍລະປັກ
ພວກຊົ່ວຊາມສັດຕູ ຕໍ່ເຮົາຊົນຊັ້ນ
ຕັ້ງແມ່ນ ປະຕິການຈົນຈ້າງ ສະໜຸນມີ "ກຳລັງເອກ"
ໃຫ້ມາຫລົນລູກໄມ້ ຊູບາຍແຍງຍຶດແດນ

ເທັນວ່ານ້ຳຫ້ວຍນ້ອຍ ປ່າຫຼວງສາດຊາຍຖົ້ມ
ບາດຈະດູເດືອນຝົນ ຊິເຈ້ອນເປັນວັງກວ້າງ
ເຖິງວາລາວເຮົາງນ້ອຍ ສະໄໝລາວຍຸກໃໝ
ນ້ອຍຫາກນ້ອຍແກ່ນກ້າ ມູນເຊືອຮາດຊະວົງ

ແຕ່ກ່ອນ ຈັກກະພັດໂຫດຮ້າຍ ຍັງຕ້ານຕ່ອຍຕີຊະນະ
ພົ້ນຜ່ານແປວສົງຄາມ ໝົນສະໜາມນັ້ນກ້ອງ
ດຽວນີ້ ຜົນແຜນປົຕູຜູ້ພົນ ແດນຈຳປາເມືອງມີງ
ດິນເທົ່າທີ່ກ່ງກອຍ ບໍ່ຍອມໃຫ້ຖືກເສັຍ ດອກນາ.

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບເພດຍິງ

" ຍິງລາວລະບອບໃໝ່ "

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ,ສະບັບວັນທີ 12/3/1983. ແຕ່ກອນດັ່ງກາວນີ້ ຜູ້ແຕ່ງ ໄດ້ຂຽນປະໄວ້ແຕ່ປີ 1979).

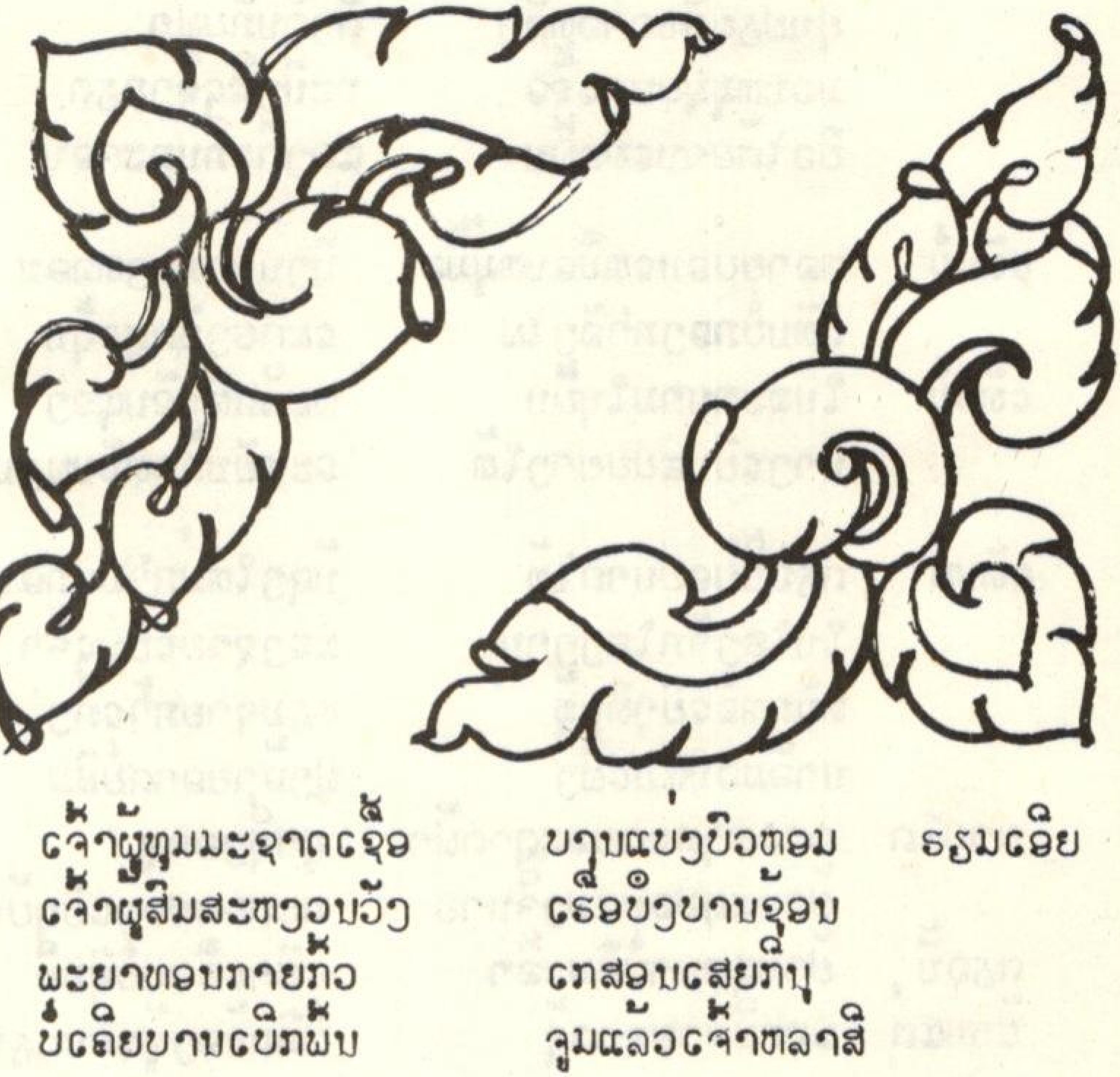

ຟັງເດີ ເຈົ້າຜູ້ໜູມມະຊາດເຊື້ອ ບານແບ່ງບົວຫອມ ຮຽມເອີຍ
ເຈົ້າຜູ້ສົມສະຫງ່ວນວັງ ເຣືອນບົງບານຊ້ອນ

ຍາມນີ້ ພະຍາທອນກາຍກົ້ວ ເກສອນເສີຍກຸ
ບໍ່ເຄີຍບານເບີກພົ້ນ ຈູມແລ້ວເຈົ້າຫລາສີ

ບັບແມ່ນ ໃນລະບອບເກົ່າກີ້ ສະຕີບາດແນບອິງ
ສິດທິທາງການເມືອງ ຕ່ຳສູນເສຍສິ້ນ
ເປັນປັດໃຈສິນຄ້າ ສັງຄົມກົດຂີ່
ເໝືອນບົວບວມບວບຊ້ຳ ສະເໜກົ້ວກີ່ບເຫີຍ

ຍາມເມື່ອ ນາງໄດ້ຖືກເຫດຮ້າຍ ຕົກບຸວກບອນສະຫນົມ
"ພັກ" ຜູ້ມີບຸນຄຸນ ໄດ້ຈອງຫາວເຖິງມື້
ປຸນດັງເຂັ້ງຄຳຂອບ ເຫມືອງນານ້ຳຂາດ
ບາດຈວບຝົນຫາແກ້ວ ລອຍລ້ຽວສະເດີດຊົມ ນັ້ນແລ້ວ

ດຽວນີ້ ນາງຖືກປົດປ່ອຍແລ້ວ ສິດທິ່ທຽມຊາຍ
ປຸນປຽນຄືນຄາວຫຼັງ ດັງດິນກັບຟ້າ
ມວນຫມູ່ບຸນພາເຊືອ ທະນົງສີດຊົງກຽດ ຕົ້ນແລ້ວ
ບົວໄດ້ບານເບີກພົ້ນ ແດງດວກນກະຈອນ ເຈົ້າເອີຍ

ເຫັນບໍ່ ຫລາຍບ່ອນເຫມືອນຫມູ່ມື້ນ ນົງນາດກອງຫລອນ
ເຫັນບໍ່ກອງກຳລັງໄຟ ເພດຍິງສັດຕູເຊັ້ນ
ເຫັນບໍ່ ໃນສະຫນາມໃນບົບ ຜະລິດຜົນຂັ້ນແຊງ
ນາງເປັນແບບຢ່າງໃຫ້ ຂະຫຍັນກ້າຫມັ່ນພຽນ

ເຫັນບໍ່ ດຽວນີ້ນອຍນາດໄທ້ ນັ້ນຊາວໃຫມ່ກຳມະກອນ
ໃນໂຮງຈັກໂຮງງານ ແຂງຊາຍເປັນເຈົ້າ
ຫນັກຫລີເບົາທົນສູ້ ທຽມຊາຍກ້ຳເກີງ
ນາລີມວນແນມເຜີງ ຝູງອ້າຍອາດບໍ່ສົມ ເຈົ້າແລ້ວ
ຍາມໃດ ດາວຫາງກເດຍລະດາດຟ້າ ສູນສົ່ງລາຫູ
ຢ້ານແຕ່ມວນແມງຈົນາຍ ກະຕາຍປອງເປັນບ້າ
ດຽວນີ້, ຢ້ານແຕ່ນາບໍ່ສົມເຈົ້າ ເສົາເຮືອນບໍ່ສົມຂື
ຢ້ານແຕ່ ພວກພີ່ຊາຍຊາດຊູ້ ບໍ່ສົມນ້ອງຜູ້ຫມັ້ນພຽນ ນັ້ນແລ້ວ

ໂອ໋ ພວກພີ່ຫວັງກ່ອມກ້ຽວ ແພງຜູກພະໄມມິດ ຈົ່ງເດ
ຊາຍຢາກພົບທະນົງຕິດ ຫມື່ນປີບໍ່ໄລຮ້າງ
ຢາກຂໍໂຮມແຮງສ້າງ ປາງບຸນຈະນອບໃຫມ່
ເຣັດໃຫ້ ແດນຈຳປາລ້ານຊ້າງ ເຮົາໄດ້ຮຸ່ງເຮືອງ.

" <u>ບັບທາຄວາມງາມ</u> "

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ວັນນະສິນ", ສະບັບທີ 29 ສຳລັບ ເດືອນມີນາ 1982 ແຕກອນດັ່ງກາວຜູ້ແຕງໄດ້ຂຽນປະ ໄວ້ແຕປີ 1979).

ເພິ່ນວ່າ ທຸກສິ່ງໃນໂລກນີ້ ໃນບ່ງນັ້ນມີສອງ
ປາກົດຄືອັນດຽວ ແຕຫາກມີສອງດ້ານ
ຄືດັ່ງ "ຍິງງາມ" ນີ້ ມີຄວາມໝາຍສອງຢ່າງ
ມາຈາກສອງຂ້າງເບື້ອງ ຫລັກໝັ້ນບອນຢືນ

"ຍິງງາມ" ເຊົາວ່າຄືດອກໄມ້ ສະຫງວນເພື່ອດົມເດັດ
ຊຸບຄງພຽງມັງສັງ ເພື່ອຊາຍຊົມຊອນ
ເປັນສິ່ງລວງເຮົາໃຫ້ ເຫັນທາງຜິດພາດ
ໃຫ້ຍິງພຽງເພດເອ້ ພຽນເບື້ອນມົວດາຍ

ຄຳນີ້	ຫາກແມ່ນມູນເຫດໃຫ້	ຈະບອບເກົ່ານິນທິນ
	ສັກດີນານາຍທຶນ	ຂົມຍິງຂົມໃຈ
	ໃຫ້ຍິງປັ້ນຍາປູ້	ການເມືອງເຕີບທ່າງ
	ບາງບອນເຫົ້າຫຼຸກມື້	ຍັງຄ້າງແປກປົນ ຢູ່ເດີ
ບ່ອນວ່າ	ຍາມເມື່ອຊາດຮຽກຮ້ອງ	ລະດົມສູ່ການຜະລິດ
	ແນວຄິດເກງເສຍສີ	ຫລີກແຫນງຫນີເຊີນ
	ໃນເມື່ອຄຳຂວັນໃຫ້	ປະຫຍັດພຽນໃຊ້ຜອນ
	ແນວຄິດເຊື້ອດອກຍ້ອມ	ບໍ່ທຳໄດ້ດັ່ງລະດົມ
ອັນວ່າ	ງາມແບບເຜດແອ່ນເອ້	ແຫຼນງຫນ່າຍແຮງງານ
	ງາມແບບແປງປອມຊີ້ງ	ເຄືອງຫຽມໂຫມຍອມ
ມັນແມ່ນ	ຂອງຊູນບ້າງຄາວກ	ຂີ້ແນວຕ່າງ
	ຊາດທີ່ບົວຂແບ້	ສີ້ນປ້ອນແຕປາກຄວາຍ ນັ້ນແລ້ວ
"ຍິງງາມ"	ໃນໄລຍະໃຫມ່ນີ້	ປະກອບສີ່ຊູນສົມບັດ
	ເປັນ<u>ດອກດວງ</u> <u>ສີແດງ</u>	<u>ກົບບານ</u> <u>ຫອມກ້ວ</u>
	ຫມາຍວາສິດໃສດວຍ	ຄວາມງາມທາງມະຊາດ
	ມີຊູບທາດທຽງຫມັ້ນ	ຂະຫຍັນກ້າເກີງຊາຍ
<u>ດວງດອກ</u>	ດັ່ງໃນກອບການເລື້ອງ	ບັນດິດປາດປາງປະຖົມ
	ເຄີຍໄດ້ເອົາບົວຫອມ	ປຽບປຸນເປັນນ້ອງ
	ຫມາຍວາບໍ່ລິສຸດເຊື້ອ	ດວງສູ້ະ ຣຸຫນແນວເຜດ ຍິງນັ້ນ
	ຈັນຍາວາດແນບນ້ອມ	ມູນເຊືອອອນໂຍນ
<u>ສີແດງ</u>	ນັ້ນແມ່ນຄວາມຄຽດແຄ້ນ	ຣຸດັດດ່ຽວການເມືອງ
	ຊຸດົມການແນວຄິດ	ສີ່ງສູງສະແຫວງກ້າວ
	ເປັນຍິງມີຫລັກຫມັ້ນ	ແນວທາງກຳມາຊີບ
	ໃຜບໍ່ເດັດດອກໄດ້	ປອງປັ້ນໃຫ້ປຽນສີ

<u>ກົບບານ</u> ໝາຍວ່າໃບຫູກດ້ານ ປະກອບສ່ວນຕົວຈິງ
ແຮງງານປັນຍາກາຍ ຮວມຂະບວນຮຽງອາຍ
ໜ້າທີທາງໃດເອີນ ອາສາອ້ວຍອອກກອນ
ເໝືອນກົບບານເບີກພົ້ນ ສະແຫວງສ້າງຊວຍປະຊາ

<u>ທອມກ໋ວ</u> ໝາຍວ່າເປັນແວ່ນໃຕ້ ແບບຢ່າງມະຫາຊົນ
ໃຜກໍທອມຫວນຮັກ ເຊື່ອຟັງແຜງເຊົງ
ເປັນຍິງລາສີເຫລື້ອມ ຊຸບສົມບັດເບີຍຸກົນ
ຝູງພີໝາຍຮວມຫອງ ຢາກທອມກ໋ວຊົວຊີວັງ

ບໍ່ແມ່ນ ອະທິບາຍບອກແຈ້ງ ສອງປະເພດຍິງງາມ
ມັນແມນສອງແນວທາງ ລະຫວາງສອງຊົນຊັ້ນ
ໃຜຜູ້ເປັນຍິງນັ້ນ ຊຸບສົມບັດທັງສີ່ ມີແລ້ວ
ບອກວ່າ ງາມກວາຈັນແຈມຟ້າ ປານໄດ້ໝົ່ນສະເໜ ພູ້ນເດີ.

" ຍິງງາມຍາມອອກແຮງງານ "

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ
11/1/1980).

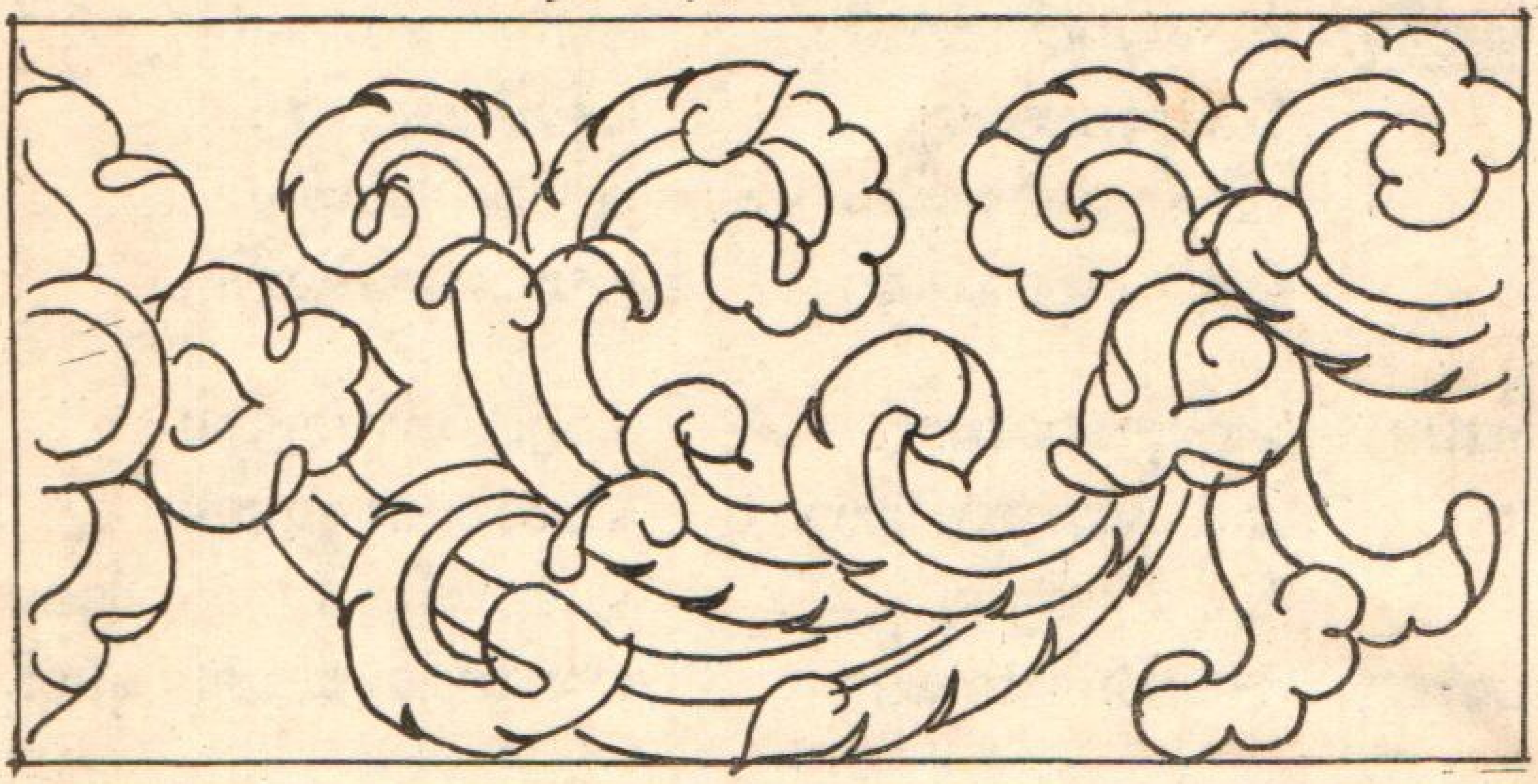

ຟັງເດີ ຄຳວ່າຊາດນຶ່ງນັ້ນ ຫລືຄຳວ່າປະຊາຊົນ
ກໍແມນໝາຍເຖິງຄົນ ໝາຍວາຍິງກັບຊາຍ
ໝາຍວາຊາຍກັບຍິງ ຮວມແຮງຮຽງພອມ
ໃນເມືອສອງເຂືອຄ້ຳ ຍິງຊາຍລານໆ ຄູ
ເໝືອນດັງໄມ້ຄ້ຳກວຍ
ເໝືອນດັງກວຍຄ້ຳໄມ້ ເມືອງບ້ານຈິ່ງຮຸ່ງເຮືອງ ແທ້ເດີ

ຈົ່ງວ່າ ອ້າຍນັ້ນມັກນາດນ້ອງ ປະສົງຮ່ວມຮຽງຮັກ
ມັກບອນນົງນາງຂະຫຍັນ ມັ່ນພຽນເພັນຕາງ
ປາກໃຫເປັນມາກວາງ ດົນສູງສູງໄຮ.
ຊາຍຈິເປັນເຂົ້າກາ ປະສົມເຊືອໃສ່ນາ ນ້ອງເອີຍ

ງາມເດ ! ເວລາຫລອນຫລໍ່ເຈົ້າ ຍາມຣ່ວມແຮງຜະລິດ
ແກມເປັ່ງສີຊຸມພູ ແດດແສງຈົມຕອງ
ອັນວ່າ ຄວາມງາມແຊ່ງງາມສ້າງ ສົດໃສທຳມະຊາດ
ເໝືອນດັ່ງເຊືອໄກແກວ ບໍ່ເຄີຍແຕມແຕ້ມສີ ດອກເດີ

ງາມເດ ! ແນມເບິ່ງລະໄໝ່ໜ້າ ປາກເຫື່ອຮອຍໄຫລ
ງາມກວ່າສວນສາຍຄຳ ຄາຄຳພິຕ
ແນມເບິ່ງ ບາງເທື່ອມີແຊ່ນຊູ້ ດີງມູນໝອງຝຸ່ນ
ແຕ່ທາງກວ່າງາມຕູ່ມຂຸ້ນ
ງາມລື່ນຕື່ງໝື່ນເທົ້າ ໂໝນຍ້ອມເຄື່ອງຊ່ຳອາງ

ງາມເດ ! ງາມບາດຊູດກິ່ນໄງ້ ແຂນເຈົ້າຄ່ອງດີງຂະຫຍັນ
ງາມບາດແນວໜັກເບົາ ເຈົ້າແບກຫາມຮຽງອາຍ
ງາມບາດຫລົ້ວຝົນທາງ ບາດບໍ່ພ້າເຈົ້າພຽນແຕງ
ງາມບາດສາວສອດເສັນ ເຂັ້ມແຕມເຈົ້າຕ່ຳຜິນ ນອງເອີຍ

ງາມເດ ງາມບາດດີງເຈົ້າກ່ອງກົ້ມ ຜູຂນເຈົ້າດູ້ດຳປັກ
ງາມບາດມີເຈົ້າຊ່າວຮວງ ກຽວກອງເຈົ້າອົມມຽນ
ໂອນໍ ງາມບາດຍໍແຂນຂຸ້ນ ປານຫຼົງເຫິນປີກ
ຍາມເຈົ້າແອນອອນຟ້ອນ ດັ່ງເປືອງປ່ອຍສະເໜ

ປູມປຽບ ໝູ່ມະຊາດແອ່ນເອ້ ກ້ານກ່ອງກາງບິງ
ຍາມລົມອົ່ມໂຊຍພັດ ແກວງໄກວບານແຍມ
ຈິ່ງວ່າ ພວກພແນມນຸ່ງເຊ ຫລົງລະລຸມີດິດຣ່ຳ
ບົວເອີຍ ສັງມາເກີດຢູ່ນ້ຳ ມີອາຍເດບໍ່ເຖິງ ນັ້ນເດ

ນ້າຍນີ້ ເຄີຍໄດ້ຈອນຈາກບ້ານ ເຖິງຖິ່ນທາງໄກ
ບອກວ່າ ບໍ່ມີໃຜທຽມທັນ ທ່ນາງນົງນູອງ ,
ຕາມແດນຂອງທາງພີ້ ລາວແຊ່ມພຸ່ມຟອນອອນ
ເກສອນຊອງຊູເກົ້າ ເຮົາພຊວາລາວ ແທ້ນາ.

ບາງບົດກອນ
ກ່ຽວກັບເດັກນ້ອຍ.

24/VII
ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

" <u>ວັນທີ່ເດັກນ້ອຍທວງຖາມຄອງຄອຍ</u> "

(ລົງໃນໜັງສືພິມປະຊາຊົນ ສະບັບວັນທີ 4/6/84).

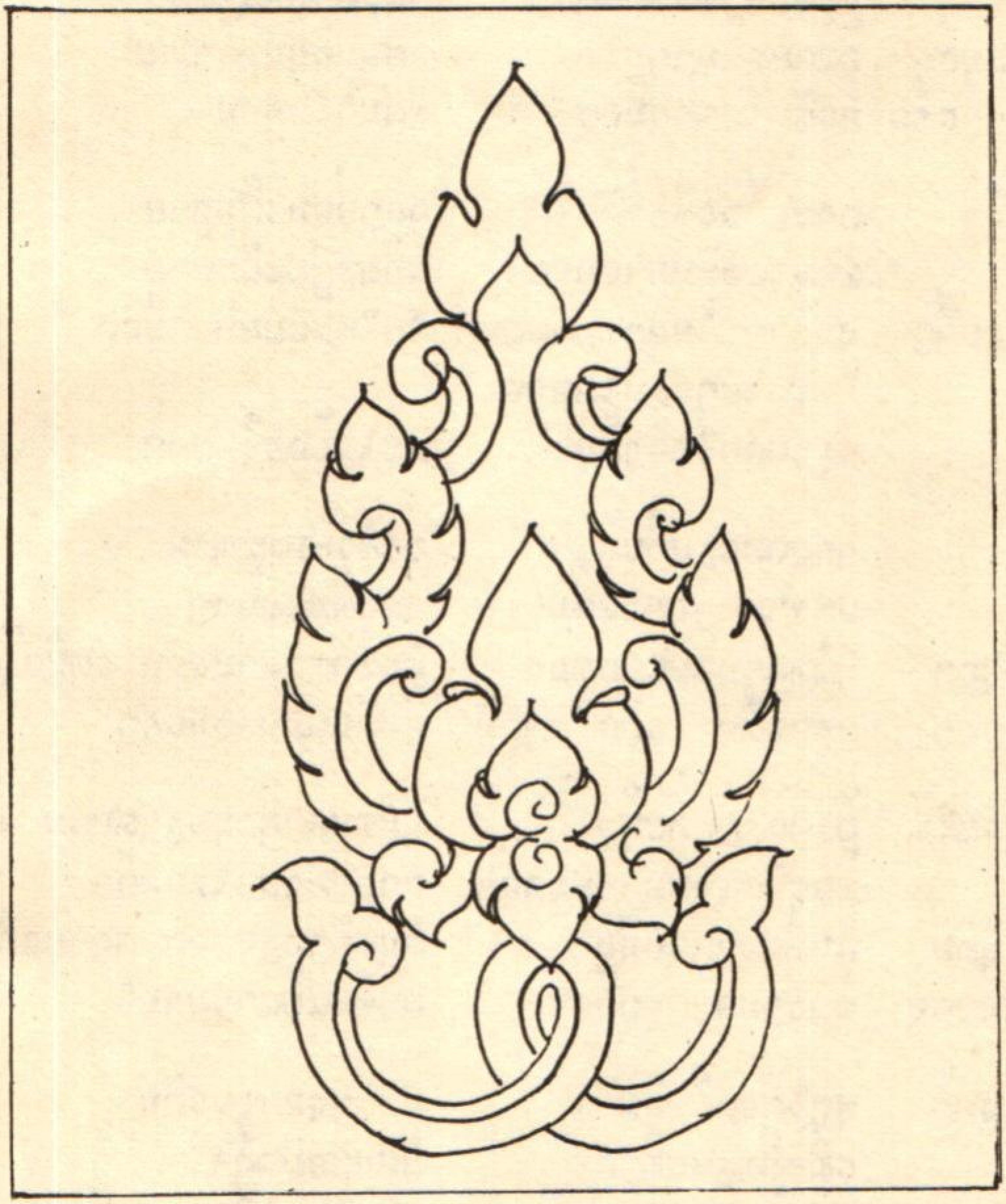

ຮຽມຍັງຈຳຈື່ເລື່ອງ ຖາວຢູ່ປານເຫັນ
ແດນຫວຽດນາມເມືອງມິດ ອາວຄືນຄະນຶງພໍ້
ໂອກາດວັນເດັກນີ້ ຢາກຂໍຂຽນຂີດເລົ່າ
ຫລອນວາເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ ຫລານຮູ້ຮ່ຳຮອນ

ຍັງມີຊຸດັກພື້ນອງ ຊ່ວຍສູ້ຄຽງຄູ່
ລະຫວາງໄວພວມຜູພງ ບ່ອນຕາຕາມຈູອງ ,
ແມ່ນວ່າ ຮູແອບຖານງານໃຊ ເຮືອນຊານຊວານແມ່
ບາງເທື່ອ ກໍເຫັນຫວຫາບນອຍ ຫົດນ້ຳໃສສວນ

ມື່ນງ ຍາມເມື່ອເຈີະຈວບໄດ້ ສອງອ່ອນເດີນກາຍ
ແຂນໄຂວກັນກຳເກາະ ພ່ຳພຽງພະລັນຍາຍ
ຮຽມຈິ່ງ ຖາມວາ "ສອງຫລານຫລ້າ ໄປໃສພອມພ່ຳ ນໍເດ "
" ໄປໂຮງຮຽນໃດອາວ "
ສຽງຕອບໃສສົງຍມ ມະໂນຊ້ອຍຊື່ນບານ

ຖາມຕື່ນຮຽນຕື່ນຮູ້ ວ່າພໍ່ເປັນທະຫານ
ປະຈຳທາງຊາຍແດນ ເຂດຈີນເພມາງ
ຄ່ຳຈາ "ພໍ່ຫລາງໄປແນວໜາ ຮັກສາແດນດິນເຂດ ເໜືອພຸ້ນ
ແນວາ ບາງເທື່ອ "ເຕັດ" ຊຸດນີ້ ຊິເຫັນໜາຮວມຮຽງ

ເຮັດໃຫ້ ຜູ້ໄດ້ລຽງລູກແກ້ວ ຖະໜອມຮວມຮຽງໝອນ ມານີ້
ຄອຍຄິດແຂນຄວາປະຄອງ ກາວປອງປະໂລມເວົາ
"ບໍ່ດົນ ວັນທີ່ຄອງຄອຍນັ້ນ ສົມຫວັງວຽນຮອດ ຫລານເອີຍ
ແມ່ນອນ ພໍ່ຫລານຈະຕາວພອມ ພະຈີນແພຜາບມານ"

ໂລກນີ້ ສຸກໃດເດື່ນລົ້ນ ປະສົງຊອບຊູ້ນເດັກ
ເທົາຫູ່ທຽມເທິງຕັກ ພໍ່ຕົນຕອມເຖົາ
ເຂົາຜູທຳລົງໄດ ກຳເວນຊ້ຳຕື່ມ ໄປນັ້ນ
ຈົ່ວ ! ປະຕິການປັກກົງຈົ່ວຊາ ຄຳເວີນອີນບໍ່ສົມ.

" ຈຳປາແດງຊື່ອມິລັນດອນ "

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ 1/6/85)

ອອນຊອນ ດວງດອກງາມຈໍ່ຂວັ້ນ ຊອງຈໍ່ແຊມອະລຸນ ນັ້ນເດ !
ແນມເບິ່ງ ສີດຸ່ມຈຶ່ມແສງທອງ ຜອງໃສສີ່ພຽງ
ຫລິງຫລ່າດູເດັກນັ້ນ ດຽງສາບໍ່ຮູ້ຮອນ
ປຸນປອດໃສສະອາດເທົ້າ ສະເໜີດານດອກດວງ ນັ້ນແລ້ວ

ຍາມໃດ ເຈີະເຈົ້າຂັ້ນຂອດໄຮ້ ວອນເວດທະນານິກ
ເຈີະຈວບພອຍພະເນຈອນ ຮ່ຳຄະນິງນຳເຈົ້າ
ເຈີະແຜ່ວດາງຄວນໄຫ ໂລດາໄຊປ່ອຍ
ຍາມນັ້ນ ຮຽນຮູ້ສຶກຊອກຊ້ຳ ອົກເອົາອັງລະທິນ ແທ້ແລ້ວ

ຍາມໃດ ເຫັນເຈົ້າພີ່ຜອງອວນ ຮູ້ສຶກສວ່າງຊວງອົກ
ເຫັນຮູ່ຮຽນກໍ່ຂໍ ຫລ່າແຍງຍໍ່ຍອງ
ເຫັນຊວງແຊວສະຫນຸກຫລິ້ນ ພະລັງແສງສຸຂະພາບ
ຮຽນນີ້ ຫາໄປປຸນປຽບໄດ ຈິມສະອອນຊຸນໃຈ

ນີ້ ພູກເພີ່ນພຽນພາກຸ້ມ ລຸ້ຄ່າຄວາມຮັກ ຫລານເອີຍ !
ພອມພ່ຳພາຮຽນຫັດ ຊວຍວິຊາຄວາມຮູ້
ຫລອມຫລໍ່ສິດູສອນໃຫ້ ຊູດົມການສູງສົ່ງ
ຈູດປະສົງກໍ່ສາງ ຈິມຈຸ້ນສືບແທນ ນັ້ນແລ້ວ

ນອນ ເພີ່ນຈັກຍໍ່ຍີ້ນໃຫ້ ໜິດຊາດຊາຕາງກຳ
ມອບແດ່ຊູມຊາວຫລານ ຫນໍ່ແນວນານເຊຊ
ຫວັງເພື່ອປີງພູມພູ້ນ ລາວຮູ້ເຮົາດູຮ້ອງຮຽງ
ຈຳປາແດງລານຊາງ ບານຊອນຈົວນິລົມ ເຈົ້າເອີຍ !

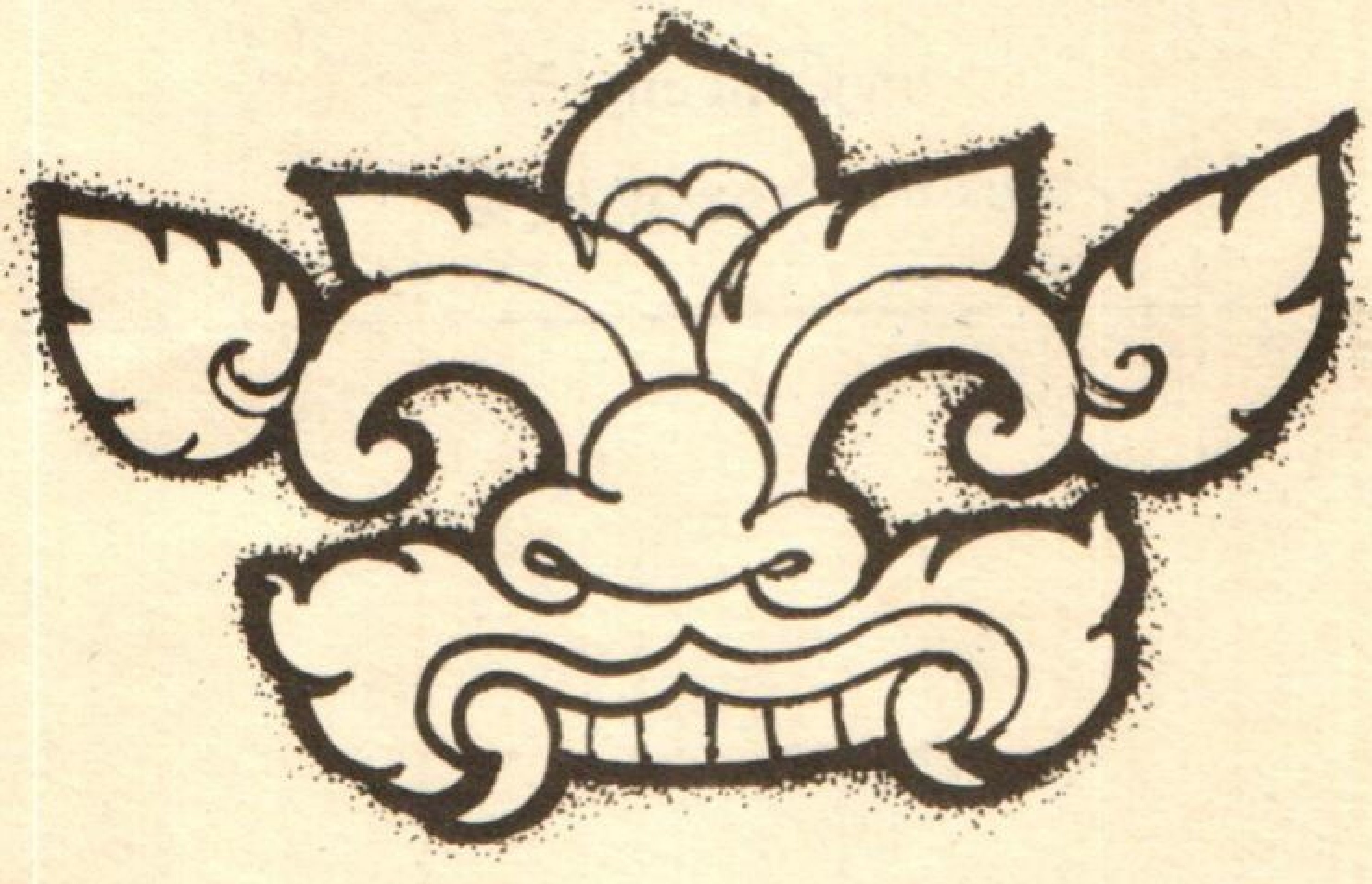

ບາງບົດກອນກ່ຽວກັບ
ຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈຍ

" ຄວາມຫລັງຝັງໃຈ "

ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ສິ້ນສຸດການຢູ່ຢ້ຽມຢາມເພື່ອຄົ້ນຄວ້າຖອດຖອນບົດຮຽນຢູ່ຫວຽດນາມໄລຍະນຶ່ງ ບັນດາຜູ້ແທນພວກເຮົາສຸດໝີຄວາມດີໃຈ ແລະ ພໍໃຈ.

ໃນງານລ້ຽງສົ່ງຄືນສຸດທ້າຍຄືນນັ້ນ, ພາຍໃຕ້ບັນຍາກາດອັນອົບອຸ່ນສະໜິດສະໜົມ ແລະ ຟົດຟື້ນມ່ວນຊື່ນທີ່ສຸດ ໄດ້ມີການອ່ານກາບກອນທັງລາວ ແລະ ຫວຽດ, ເພງສົ່ງລາວ, ແລະ ອວຍພອນຊຶ່ງກັນແລະກັນ. ນຶ່ງໃນກອນທີ່ໄດ້ອ່ານນັ້ນໃຫ້ຊື່ວ່າ " ຄວາມຫລັງຝັງໃຈ " ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

ນັກຮົບ	ທີ່ໄດ້ອຸທິດຕົນ	ເຊື້ອຊາດເສຍສະຫລະ
	ຫວຽດນາມອາສາສະໝັກ	ເພື່ອລາວຫລາຍປີ
ຜູ້ທີ່	ໃຜເປັນໃຜບໍ່ຈຳແຈ້ງ	ນິລະນາມຊະໜາມຊື່ ໄວ້ນັ້ນ
	ທຽນໄດ້ມາຢູ່ຢ້ຽມ	ປານບານບອນເຮືອນ ແລວເດ
ດີໃຈ	ໄດ້ມາຖາມຂ່າວຊູ້	ສອງປະເສີດ "ຜູ້ໃຈບຸນ"
	ໄດ້ສົ່ງພອນພົນລະຍາ	ຍອດຍິ່ງຂະຫຍັນຕາງ
	ໄດ້ຈວບເຢັ້ງວະຊື່ນນອຍ	"ຄໍແດງ" ຜູ້ສືບທອດ
	ຍາມເຂົ້າໄກກອດອຸ່ມ	ໃຈກະຕຸ້ນບ່ອນແພງ ເຈົ້າເອີຍ!

ບູຮານ ເພິ່ນວ່າສິບປາກເວົ້າ ຍັງບໍ່ທໍ່ຕາເຫັນ
ໂອກາດມີມາຢາມ ຫວຽດນາມໄດ້ເຫັນແຈ້ງ
ອັນວ່າ ຄວາມຈິງໃຈໝາຍໝັ້ນ ນຳກັນເຫັນງາຍໆ
ບາງເທື່ອ ພຽງແຕ່ບາງວາຈາ
ໃນສາຍຕາໃນວາດຍິ້ມ ກໍເຫັນແຈ້ງແຈ່ມໃສ

ແຕ່ກ່ອນ ຢ້ານແຕ່ມາຖືກຮ້ອນ ເຂົ້າຈ່າໃຫ້ເກງກົວ ຮຽນນີ້
ຢ້ານບາດເຖິງຍາມໜາວ ຈິແສບດິງເປັນປ້າງ
ບາດວາມາເນີງປົ້ງ ຍາມໜູາວຄືອີບຈຸບ
ເຖິງລະດູບາດຮ້ອນ ມະໂນຈອຍຈູມເປັນ ຢູ່ນາ

"ຊວນເຟືອງ" ດູໝືອນດັ່ງດອນນ້ອຍໆ
ດອນຢູ່ກາງທົ່ງກວ້າງ ສະໜາມນຶ່ງການຜະລິດ
ເຊົ້າຄ່ຳ ງານຄືນກັບແຮງງານ
ງານຜີມູງານຂອງແຮງງານ ຕໍ່ລະດູບໍ່ວາງເວັ້ນ
ຄິດຮອດ "ຣາຍຖຸງ" ທາງທະເລພູນ ສຽງຟອງຍັງເຊີນສົ່ງ ນັ້ນເດ
ທຸກສົ່ງ ຊີວິດແບບອາຍນອງ ໄດ້ຟັງໄວລະຫວ່າງໃຈ
ເພື່ອນເອີຍ

ຈາກກັນ ເຖິງຮູ້ສຶກໂສກຄ້ອຍ ສອງສິ່ງສຸກໃຈ ວັນນີ້
ອັນນຶ່ງ ຈິໄດ້ຄືນເຄຫັງ ປະເທດຕົນທາງພູນ
ອັນສອງ ຈີມີຄວາມຫລັງເອ້ ສະອອນແຍງຍາມຄິດຮອດ
ຫວຽດນາມເອີຍ ! ຫວຽດນາມໂຫ່ຈີ່ມິນ !
ຍາມໃດ "ຊູແທ້" ຄິດຮອດ "ຊູ" ຄະນຶງພໍແຕ່ສົ່ງງານ ນັ້ນແລ້ວ.

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ 8/5/84)

" ຫວຽດນາມ - ໂຫ່ຈິມິນ "

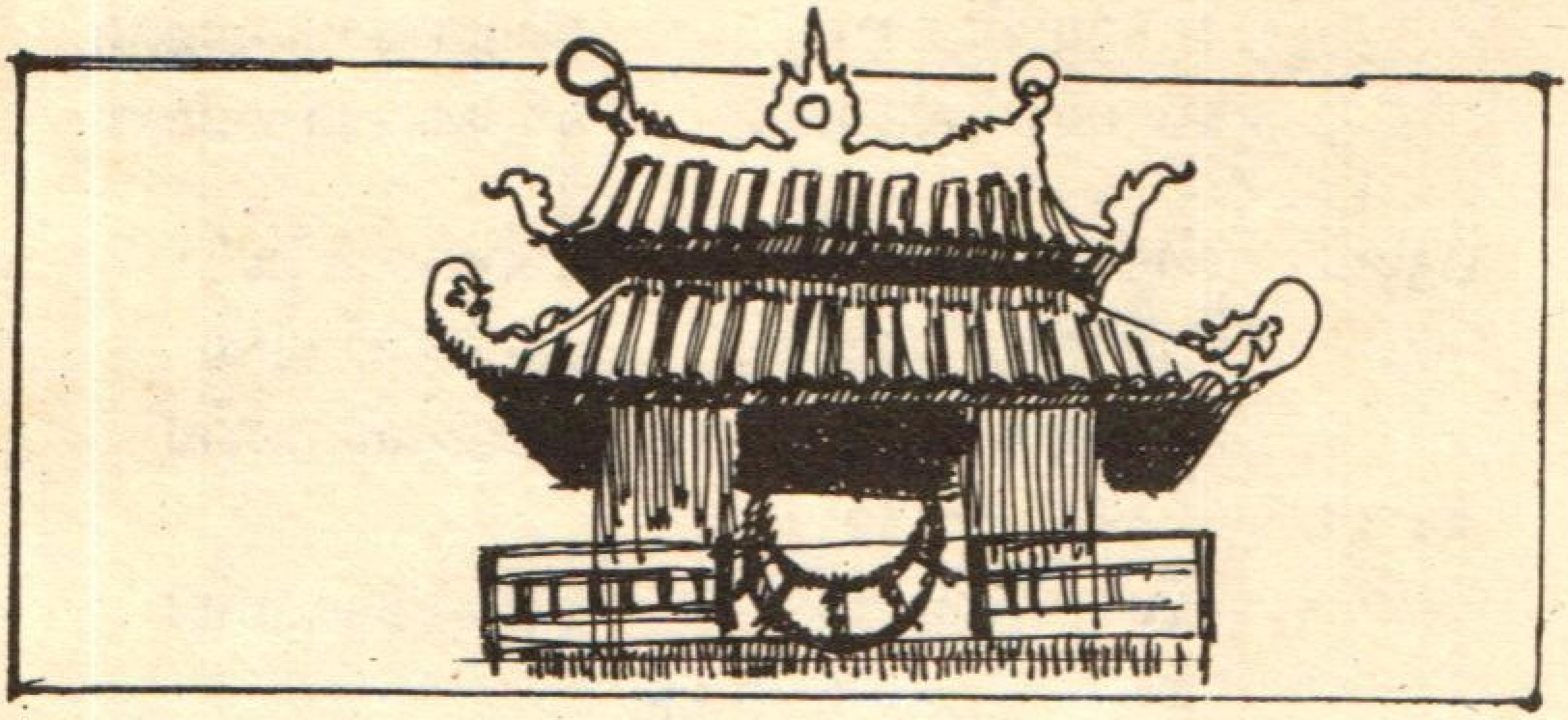

ໂຫ່ຈິມິນ ເພິ່ນໄດ້ຂຶ້ນສູ່ແຄວ້ນ ແດນແຫ່ງອະມະຕະ ໄປແລ້ວ
ຍັງແຕ່ ຄຳຄາຖາພິໄນກຳ ປະເສີດສົນສອນໄວ້
ພຽງແຕ່ສອງຄຳຊ້ວງ ອິດສະຫລະ-ເອກະລາດ
ເຮັດໃຫ້ເຊັ່ງສະນັ່ນຟ້າ ສະເທືອນພົນແຜ່ນດິນ

ອີກນັ້ນ ເພິ່ນໄດ້ສຶກສັ່ງໃຫ້ ສາມຊາດແສນຮັກ ເຮົານີ້
ລາວ-ຫວຽດນາມ-ກຳປູເຈຍ ຮວມແຮງໂຮມເຕົ້າ
ພຽງແຕ່ຄຳດຽວເວົ້າ ສາມັກຄີຄຳປະເສີດ
ເຮັດໃຫ້ກຳເນີດຕົ້ນ ໂພແກ້ວຮົ່ມເປັນ

ເຫັນບໍ່ ຍາມເມື່ອສາມດ່ານດ້າວ ແສນຮ້າແຮງພະຍຸ ຍາມນັ້ນ
ຍອມພວກຝູງມະຫາມານ ຈູດເຜົາຜານມາງ
ໄດ້ມີໂພທິຍານກວາງ ສາມັກຄີພິເສດ
ໃຫ້ຮົ່ມກັນກີດກັ້ງ ມະຫາຮາຍເຫດໄພ

ອັນງ່າຕົ້ນປະເສີດໄມ້ ແນວພິເສດສາມັກຄີ ອັນນີ້
ໄດ້ຜ່ານແປວເພີງໄຟ ໝື່ນສູນແສນຮອນ
ໄດ້ຮວມວິລະກຳກ້າ ເທິງແຜ່ນທະເລເລືອດ
ຂອງໝູ່ຫລານລູກແກ້ວ ລາວພອມຫວຽດຂະແມ

ດຽວນີ້ ເຖີງວ່າພວກບາບບ້າ ປັກກິ່ງ "ກູມພູ້ນ"
ຄືບຸຊີດຈອມຈັກກະພັດ ບຽດບຽນບັງຮາຍ
ແຕວ່າສາມສີ້ພອມ ບໍ່ເຄີຍກົວເກງຫວັ່ນ
ເພາະວ່າ "ລູສີ" ມາກ-ເລນີ້ນ
ເພີ່ນໄດ້ສົດເສກໃຫ ເຊີງຊົ້ນສາດຕະສົນ

ຫວຽດນາມເອີຍ ! ຫວຽດນາມໂຫ້ຈີ່ມິນ
ເຈົ້າແມ່ນອະດີດແຈງ ຫຼູກສົ່ງບໍ່ລິສຸດ ຈົ່ງແລ້ວ
ປະຈຸບັນກໍເປັນຫລັກ ແກນກາງປະກັນຈົ້ງ
ເປັນຄວາມຫວັງເມືອໜ້າ ລາວ-ຂະແມປະຊາຊາດ
ມີແຕສາມັກຄີ
ມະຫາສາມັກຄີ
ສາມັກຄີພິເສດແທ້ ຈົ່ງພຽງພ້ອມຮູ່ງຈະເລີນ

ຫວຽດນາມເອີຍ ,! ຫວຽດນາມໂຫ້ຈີ່ມິນ ,
ຕັ້ງແມ່ນດາດແຕຟາ ຝູມຮວມຮຽງໝ້າຍ
ທັງລາວທັງກຳປູເຈຍ ຊົມຊື່ນສະໜິມກຽວ
ສາມສຽວສົມປະສານສ້າງ ປາງບຸນປະຫວັດສາດ
ຕືກແຕງແດນອິນດູຈີນ
ເປັນສາມພວງດອກເອ້ ແດງຄ້ຳກິ່ນຂະຈອນ.

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 56
ປະຈຳເດືອນ ມິຖຸນາ 1984).

24/VII

" ແບບຢ່າງອັນສະຫງ່າງາມ "

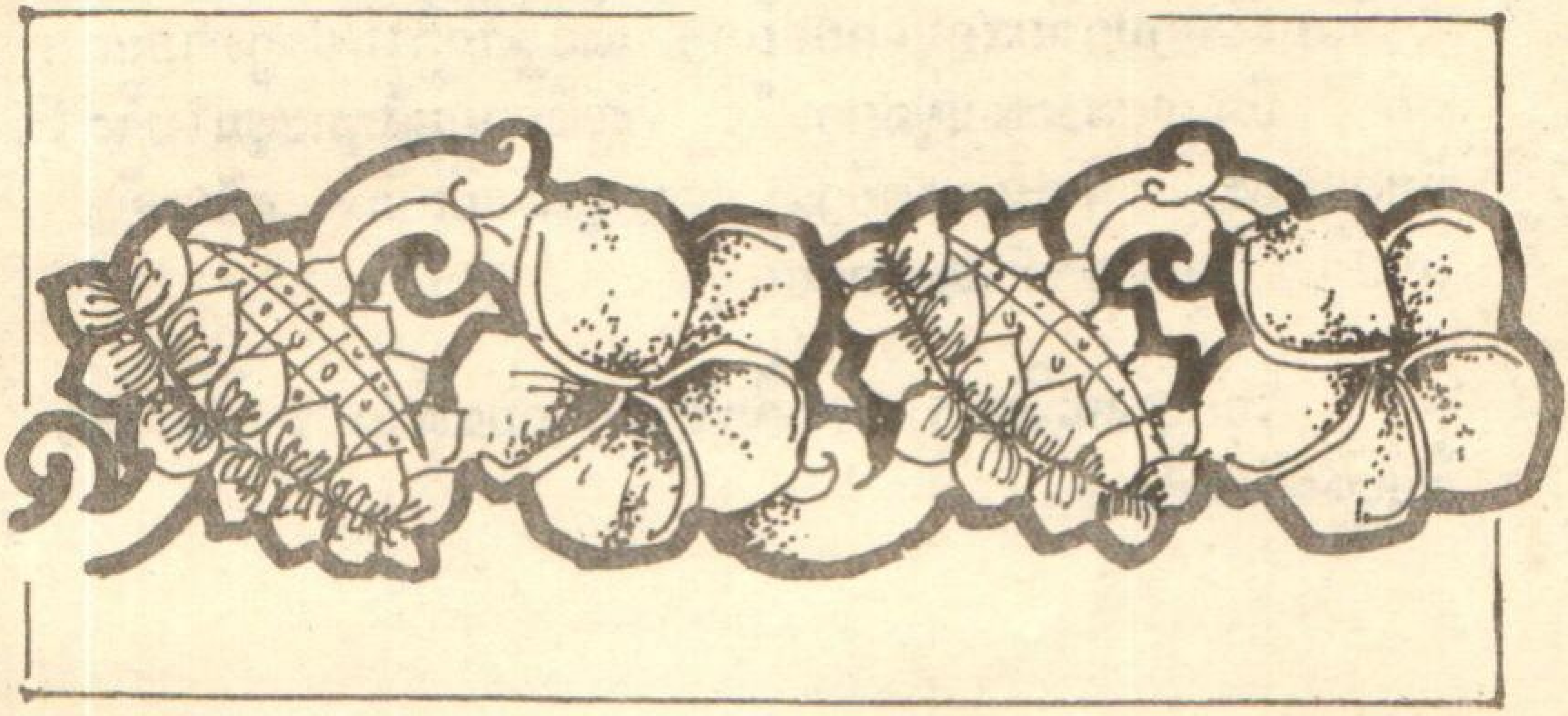

ເວລາພັກແລ້ງຢູ່ຮ້າຍຖິ່ງ ເມືອງນ້ອຍໆ ແຄມທະເລແຫ່ງນຶ່ງ ຢູ່ຫວຽດນາມ ຂ້ອຍໄດ້ຮູ້ພໍ່ເຖົ້າຜູ້ນຶ່ງ. ເຮືອນຂອງລາວຢູ່ບໍ່ໄກຈາກທີ່ພັກ. ເວລາກິນແລງແລ້ວຕອນຄ່ຳ ຂ້ອຍມັກຍ່າງກາຍໄປຖາມສະບາຍລາວ. , ປູ່ກໍ່ວ່າທຸກເທື່ອທີ່ລາວເຫັນພວກເຮົາ ລາວດີໃຈ ! ຂ້ອຍບໍ່ຮູ້ຈັກວ່າຍ້ອນຫຍັງ ? ຂ້ອຍເອງກໍ່ຮູ້ສຶກວ່າຮັກແພງລາວຂຶ້ນນັບມື້.

ກ່ອນຈະຈາກໄປ ຂ້ອຍຕັດສິນໃຈເຂົ້າໄປສັ່ງລາລາວ ແລະ ຖາມລາວຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງ. ລາວຈຶ່ງໃຫ້ຮູ້ວ່າລາວມີລູກຊາຍສອງຄົນ ຜູ້ນ້ອງດຽວນີ້ເປັນທະຫານໃນກອງອາສາສະໝັກຢູ່ກຳປູເຈຍ ສ່ວນຜູ້ອ້າຍນັ້ນເສຍສະຫລະຫລາຍປີແລ້ວ. ຂ້ອຍງຽບມິດໄປແລ້ວ , ງ້ອຍຢູ່ຖຶງເລື່ອງອື່ນ ເພາະຂ້ອຍໄດ້ຮູ້ວ່າລູກຊາຍກໍ່ຢູ່ຫວຽດນາມແມ່ນສິ່ງທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດ ຈຶ່ງບໍ່ຢາກເວົ້າຕໍ່ຍ້ານລາວຈະເສົ້າໃຈອີກ.

ເວລາຈັບມືສັ່ງລາລາວຄັ້ງສຸດທ້າຍ ຂ້ອຍອົດຖາມລາວຕື່ມບໍ່ໄດ້ວ່າ, " ລູກກົກຂອງລຸງເສັຽສະຫລະຢູ່ພາກໃຕ້ຫວຽດນາມບໍ ? " ຊົງຢູ່ຄາວນັ້ນ ລາວຕອບຂ້ອຍວ່າ " ບໍ່ " ພ້ອມທັງຍື່ນໃສ່ຂ້ອຍ ແລະ ໃຊ້ມືອີກເບື້ອງນຶ່ງຈັບແຂນຂ້ອຍເບົາໆ ແລ້ວເວົ້າຕໍ່ໄປຢ່າງທຳມະດາວ່າ " ມັນເສັຽສະຫລະຢູ່ລາວ ". ທັນທີຂ້ອຍຮູ້ສຶກກະຕຸ້ນໃນຈິດໃຈທີ່ສຸດ ແລະ ບໍ່ຈັກຈະເວົ້າຫຍັງ. ຂ້ອຍຮູ້ແລ້ວບັດນີ້ວ່າ ເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງດີໃຈເວລາເຫັນພວກເຮົາ !

ໂອ້ພໍ່ເຖົ້າເອີຍ ! ໃຈເຈົ້າສັງວ່າງາມແທ້ເດ ! ຂ້ອຍຈະບໍ່ລືມເຈົ້າຈັກເທື່ອ.

ອັນວ່າ ປະຫວັດສາດເກີດກ້າວ ກໍ່ຂຸ້ນແກ່ນສາມັກຄີ ເຮົານີ້
ມັນແມ່ນ ມືວິໄສກົດເກນ ບໍ່ປ່ຽນເປັນໄປໄດ້
ຫາກວ່າກົດເກນນັ້ນ ຊູດິ້ນການກ້າວກອນ
ພຶດຕິກຳ ມະນຸດຄົນນັບລ້ານໆ ພຽງພ້ອມກໍ່ກະທຳ

ຕ້ອງແມ່ນ ສອງສິ່ງປະກອບກ້ຳ ຈຶ່ງເກີດກໍ່ຊູດິ້ນການ ໄປໄດ້
ນັ້ນແມ່ນ ມີທັງຕັກກະປັນຍາ
ທັງຈິດຕະມະໂນລົມ ຈຶ່ງແກ່ນແຂງຂະຫຍາຍກ້າວ
ເວົ້າວ່າຕັກກະຖາມນັ້ນ ຄວາມຈຳເປັນປະຫວັດສາດ
ສ່ວນວ່າມະໂນລົມ
ແມ່ນຈິດໃຈປາກຊວຍຊວ້ານ ແມ່ນຄວາມຮູ້ຮັກແພງ ນີ້ແລ້ວ

ເຫັນບໍ່ ! ແສນສູງສົ່ງຄຸນຄ່າລ້ຳ　　ສູງຊາດຍອມຊູ່ທິດ
ລົ້ນຄ່າຄວາມເສັຍສະຫລະ　　ແກ່ກັນທັງສອງເບື້ອງ
ເຖິງວ່າ ຕົກຖືກເຄື່ອງເຂັ້ນໄຂ　　ຄຳດຽວບໍ່ເຄີຍຍຸຈົ້ມ
ສາຍສຳພັນຜູກໝັ້ນ　　ແນວນັ້ນແມ່ນຜອງໃສ

ໂລກນີ້ ທຸກສິ່ງໃສສະອາດແຈ້ງ　　ສິ່ງທີ່ບໍລິສຸດ
ເປັນແວ່ນເບື້ອງເງົາງາມ　　ບ່ອນແຍງຍາມຈ້ອງ
ຄືດັ່ງ ໃນ "ເຄືອງຄ້ຳຂອງໝັ້ນ"　　ສາຍສຳພັນພິເສດ ເຮົານີ້
ເບິ່ງແມ! ສິ່ງທີ່ຫວຽດໃຫ້ລາວ
ສິ່ງທີ່ລາວຕອບຕອບ
ຕັ້ງແມ່ນ ບໍລິສຸດສະອາດແທ້　　ງາມລົ້ນລື່ນງາມ ພົ້ນແລ້ວ

ຄິດເບິ່ງ ທຸກເທື່ອໄຊຊະນະ
ມະຫາໄຊຊະນະ
ສິ່ງທີ່ ພ້ອມພ່ຳສຳເລັດໄດ້　　ກໍ່ເລີດລົ້ນມະຫັດສະຈັນ
ແສນກາຍກອນກະວີເພງ　　ແຕ່ງປະພັນບໍ່ສຸດສິ້ນ
ຂໍຈົ່ງ ຕະຫລອດກາລະນານພູນ　　ບູນຄຸນລະນຶກທານ ແທ້ເດີ
ປະຫວັນໂຕຈິ້ມ
ເພັນພູປົງປູກຕົ້ນ　　ໂພແກ້ວຫວຽດ-ລາວ.

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 57
ປະຈຳເດືອນ ກໍລະກົດ 1984).

" ພົບກັນໃໝ່ ! ກຳປູເຈຍແດນງາມ "

(ເລີມຂຽນທີ່ພະນົມເປັນ 24/6/85 ແລະ ລົງໃນໜັງສື
ພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ 3/7/85).

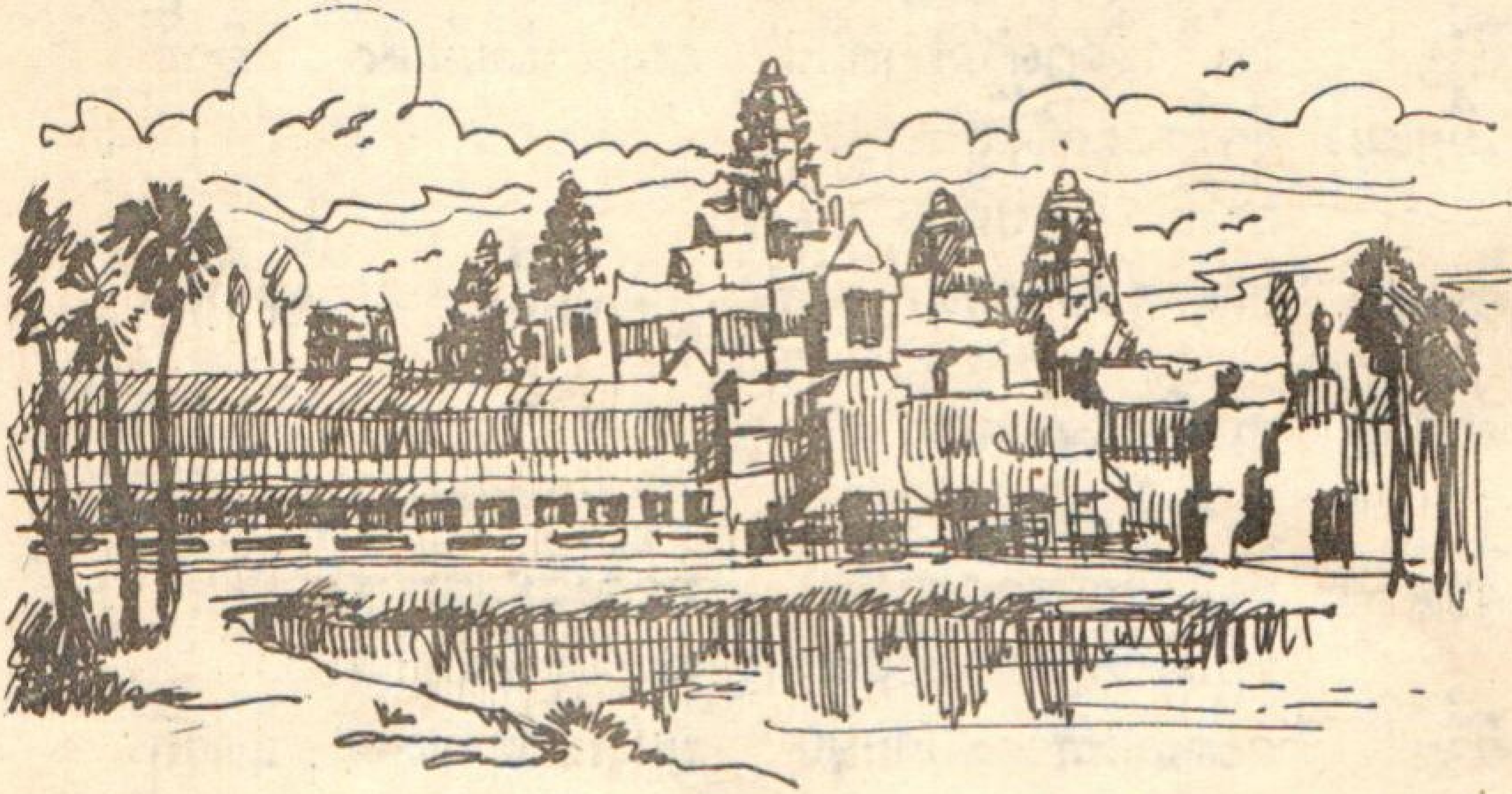

ຮຽມນີ້ ດິນເຊດຂອງເກີດກ້ຳ ຝູນນິ່ງເມືອງຫູມືອ
ລົງຊຸອຍປານພົງພັນ ນົງແມນເມືອງໃຕ
ໄດທຽວຊົມສະແຫວງປັຽນ ກຳປູເຈຍກອກຸນ
ໂອນໍ ! ຄວາມຮູ້ສຶກມວນແນງ ເຫລືອແໝນແຕງປະພັນ . ແຫັແລັວ

ອອນຊອນ ! ນ້ຳໜູ່ມວນແມ່ນ້ຳ ທະເລສາບຊາວປະນົງ
ນຳປາພົງໄພສານ ສູ່ແນວນາມໄມ່
ແນມເບິ່ງ ແສນໃຫຍຍາວໄກກວ້າງ ສວນຢາງຊຸປັນຍານໆ
ພົງຄະນາໝູເນືອ ຕາມທອງທົ່ງພຽງ

ອອນຊອນ! ໃນນະທີ "ສີ່ທັນາ" ປະດັບຸເພດພະນິນເປັນ
ນັບນຶ່ງໃນນະຄອນຄົນ ສະຫງາປູນປານແຕນ
ອອນຊອນ ກົມປົງໂສມສຸະຫວັນໃຕ ສະໜູກແນມເມືອງຫາ
ກຳປົງຈາມອູເຂົາ ຂຽວກວາງກວາທະເລ ພູ້ນແລ້ວ

ອອນຊອນ ຜູາສາດໂສມອາດເອີ້ ລືໂລກ "ອັງກໍ"
ຊອງຊໍ່ຊອນເມໂຄ ກາຍດິນກັບຟ້າ
"ອັງກໍ" ເປັນເອກອັດສະຈັນແທ້ ວິມານຫີນສະຫລັບແຕ່ງ
"ອັບສະລາ" ຍຽງຍອຍ ແພນຟອນແບບລະບຳ

ໂອນໍ ! ສົມຊ່າງງານເລີດລ້ຳ ຊູຄົ້ມກ່ານແດນອັງກໍ
ດຽວນີ້ ປະຊາຊົນມີສູກ ໝັ້ນພຽນເພັ້ນຕົງ
ແນມເບິງ ມອນໜູນງວລນູອງ ດວງສະເຫນຊອຍຊື່ນ
ອັບສະລາຍຽງຍອຍ ປາງກໍໄດ້ເກີດຄືນ ແລ້ວເດ

ເສັຍດາຍ ຕົ້ງແຕ່ພວກບາບບ້າ ປຸ້ກກົ່ງ-ວໍຊິງຕັ້ນ
ທັງໂປນປົດ-ອຽງສາລີ ຝາຍຂວາໄທພອນ
ຊອມບຸດບຽນບົ້ງຣາຍ ຊາຍແດນດິນເຂດ
ກຳປູເຈຍ ຈຳຈົງຕອງຕສູ ພະຈົນແພຜາບມານ

ບອກວ່າ ໄຊຊະນະພູກດ້ານ ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍໂຕ
ໃຕຣົມໂພສາມສີ ຣວມແຮງໂຮມເຕົ້າ
ຍາມໃດ ສາມັກຄີກັນເຂົ້າ ອິນດູຈີນກາແກມ ຈິ່ງແລ້ວ
ກຳປູເຈຍເອີຍ ! ລາວ-ຫວຽດນາມທະນົງໃຈ ,
ໄດ້ຮັກຮຽງຣວມເຈົາ ແນມກຽວກອມພະໄນ

ບັດນີ້ ຈອນຸຈັກໄດ້ຕ່າວເຕືອງ ຄຶນຄອບວຽງຈັນ ສາແລ້ວ
ສູດອາວຄືນຄະນົງຫາ ສັງລາລົງຫາຍ
ລາດຖື! ລາດຸດີສະເຫນທາສອຍ ກຳປູເຈຍແກວກົ່ງ ຣຽມເອີຍ
ເຈົ້າຈົ່ງ ຄົງຄູ່ດິນຄູ່ຟ້າ ຈະເລີນຕາງຕະຫລອດໄປ

ນັ້ນເທີນ !

" ຄິດເຖິງເພງນຶ່ງໃນຄືນນັ້ນ

(ຂຽນສຳເລັດທີ່ວຽງຈັນ, ວັນທີ 7/7/85 ແລະ ລົງໃນ
ໜັງສືພິມ "ໄວໜຸ່ມ" ສະບັບທີ 3, 1985).

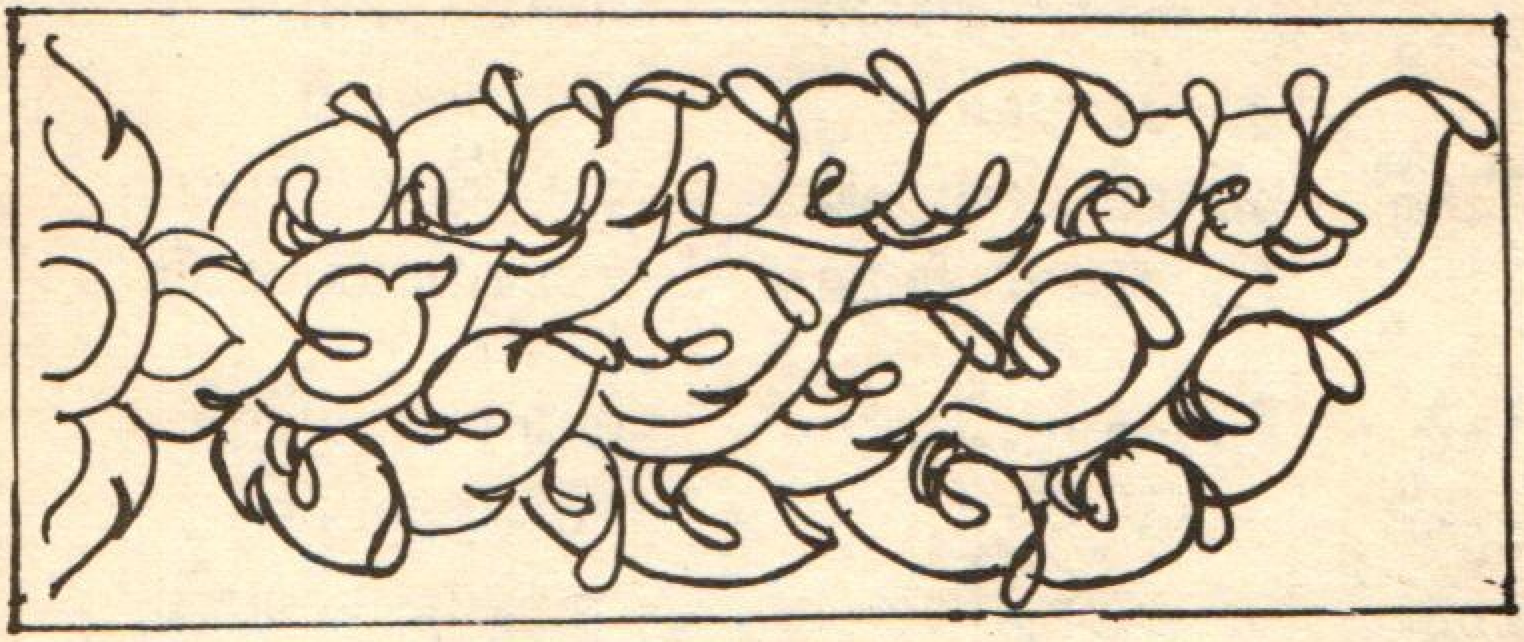

ຮຽມນີ້ ພາຍຸຫລັງກາບຢູ່ຢ້ຽມ ກົ້ວກິ່ນພະໄນມິດ
ອົບຊຸບອາຍແດນ "ອ້ງກໍ່" ນັ້ງແມນເມືອງໃຕ້
ໄດ້ຈູບກຳປູເຈີຍເຈົ້າ ປົວແປງຊີວິດໃຫມ
ຮູ້ສຶກ ສຸດຊຶ້ນຊົມຊອບດ້ວຍ ນ້ຳຕາແຍມຍາວໃນ

ອັນວ່າ ຄວາມຮັກເຮົາພີ່ນ້ອງ ສາມຊາດອິນດູຈີນ
ຊ້ອນກັບເກີນກາຍຫອມ ບໍ່ຮອງເຫີຍຫາຍໄດ້
ຄືນຄ່ຳຄາວຄະນຶງໂອ້ ອຳລາລ້ຽງສົ່ງ ຄືນນັ້ນ
ຮຽມນີ້ ຈວນຈັກຈຳຈາກແລວ ໃຈລະຫ້ອຍຮ່ຳພຶງ

ມິດຕະພາບທ່ຽງແທ້ ພາເກີດອາລົມຈິດ
ຄວາມຮັກແພງຈົ່ງໃຈ ມອນມະໂນໃນເນືອ
ຄືນນັ້ນ ອາຫານເຕັມພາເຂົ້າ ບໍ່ທັນຊີມກໍ່ຄືແຊບ
ນ້ຳເຫລົ້າເຕັມຢູ່ແກ້ວ ບໍ່ທັນຫຍັບກໍ່ຫາກຍິ້ມ

ເພງນີ້	ສັງວ່າດັ່ງກອມກ້ຽວ	ດຶງດູດກະແສຈິດ	ຈິງເດ
	ດູດດື່ມໃນສຳນຽງ	ຄອງຄຳໃນເນອ	
ພໍແຕ່	ສຸລິຍາ, ສຸລິຍາ		
	ສຸລິຍາທອງຊຸມ	ດຶບຕິດຕາມເສບ	
ເພງນັ້ນ	ສັງວາກ້ອງກອມທ້ອງ	ທັງກ້ອງກອມໃຈ	ແທ້ເດ
ງາມເດ	ນອງໝູ່ນ້ອຍໝໍ່ໄຫ້	ຝູງນາດນາລີ	
	ດວງດອກແຊມເກສາ	ເບັງບານເບີຍຍິ້ມ	
	ດູດັ່ງບົວບານເອ້	ກາງບຶງເບີຍກິນ	
	ການກອງກົມແບບບົ້ວ	ເຊີນຟ້ອນຮວມເພງ	
ພຽງແຕ່	ນອງໝູ່ນາດທະໝໍ່ນ້ອງ	ຮູ້ສຶກຈ່ອງຈັບໃຈ	ຈິງແລ້ວ
ຍຸທາງ	ເລືອກດູຫລືອດແບນມນຳຫລິງ	ນ້ອມແຍງຍັງເລຸອຍ	
ຍາມໃດ	ນາງແວວັນທານ້ອມ	ເຊີນຊວນຟ້ອນຮວມ	
ຮຽມນີ້	ຈິດຈໍ່ຈົ່ງພະເນດນ້າວ	ໃຈຟ້ອນກອນເຊີນ	ຊ້ຳນາ
ອັນວ່າ	ເຊີງວາດຍໍ່ຍື່ນຟ້ອນ	ຍ້າຍຍ່າງເປັນຈົ່ງຫວະ	
	ລາວ ແລະ ກຳປູເຈຍ	ຄຸງຄືກັນແທ້	
	ມັນແນມນີມູນເຊືອ	ແຕເປັງປາງປະຫວັດສາດ	
ຕັ້ງແຕ່	ຟ້າງູມ-ແກວຍອດຟ້າ	ແຝງກຽວກອມພະໄມ	ພູ້ນແລ້ວ
ຫລາຍສິ່ງ	ຄົບດູຮາເຈີະຈວບພໍ້	ພົບຜ່ານໃນຊີວິດ	
	ອູ້ນທີ່ເປັນອະນຸສອນ	ຈົ່ງຈຳນັບມີນ້ອຍ	
	ສິ່ງທີ່ຮຽມເຫັນພໍ້	ກຳປູເຈຍເຈີະຈວບ	ຄາວນີ້
ທຸກສິ່ງ	ຈະຈົ່ງຈາລຶກໄວ້	ບໍ່ມີ້ມເມືອລືມ	ໄດ້ແລ້ວ.

ບົດກອນກ່ຽວກັບພັກ.

" <u>ພັກເອີຍ</u> !

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ 28.3.84).

ທິດສະດີ ນັ້ນເພີ່ນຈຳແນກກວ້າງ ບົດບາດຄວາມໝາຍ
ພາລະກຳຂອງພັກ ຕໍ່ຂະບວນຊີ້ນຸ້ມຊຸມ
ບາງເທື່ອ ຄວາມຮູ້ສຶກຮຽນບ ມອງເຫັນຮູວາຍໆ ນັ້ນແລ້ວ
ພັກ, ພະນັກງານ
ສະມາຊິກພັກນັ້ນ ປູນໄດ້ດັ່ງໃດ ຟັງດູ

ພັກນັ້ນ ແຂງກວ່າເຫລັກແກ່ນກ້າ ດູດັດກວ່າເກີນເພັດ ພົ້ນແລ້ວ
ສະມາຊິກ ກໍ່ແມ່ນມືວິໄນເຫລັກ ຕື່ນຕົວຊິນຊັ້ນ
ແຕວໆ ດ້ານນັ້ງພູກນັ້ນ
ຍັງແມນ ເໝືອນດັ່ງສົມສະຫງວນນົ້ມ ນາງນົມຜູ້ເປັນແມ່ ຢູ່ດາຍ
ພະນັກງານ-ສະມາຊິກ
ປູນປຽບດີລູກແກ້ວ ຖະໜອມເບື້ອແນບຄີງ

ປູແດ່ວ ໃນລະບົບສົ່ງນ້ຳ ຂະຫນາດໃຫຍ່ຊົນລະປະທານ
ສູນກາງປຸນເປັນວັງ ອາງຫລວງເກັບນ້ຳ
ພະນັກງານ-ສະມາຊິກ
ປູນປູດັ່ງຄອງໄຫລເຂົ້າ ລົງໂຮມໃນອ່າງ
ດ້ານນຶ່ງ ຕໍ່ຄອງສາຍສົ່ງນ້ຳ ໄຫລເຂົ້າໃສ່ນາ

ພະນັກງານ-ສະມາຊິກ
ບໍ່ຕ່າງປະສາດເສັ້ນ ຕິດຕໍ່ເປັນລະບົບ
ບໍ່ຕ່າງ ສາຍໂລຫິດແດງດຳ ເຊື່ອມຊຶມນຳເນື້ອ
ສູນກາງ ນັ້ນແມ່ນຫົວສະຫມອງຄົນ ຫມາກຫົວໃຈຕ່ອງເລືອດ
ບອກວ່າ ບໍ່ເຄີຍຢຸດຢູ່ນິ່ງ ພາສ້າງກໍ່ຂະບວນ

ພັກນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນຕົກແຕ່ຟ້າ ອິນແຕ່ງນິລະມິດ ຫຍັງດາຍ
ຕົວຈິງ ແມ່ນບັນດາສະມາຊິກ
ແມ່ນຄົນ ຜູ້ຫມັ້ນອຸດົມການ ຫລໍ່ຫລອມຕົນເລື້ອຍ
ຈັ່ງນັ້ນຫລາຍຈຸ້ນແທ້ ຈັບຫອມຈາງຫອມກົບ ໄດ້ດີ
ມີແຕ່ ຊຸນສືບບັດໃຫມແທ້ ຈຶ່ງນຳຫນ້າກໍ່ຂະບວນ

ເຂົ້າພັກ ໃນຄວາມຫວັງຈອບພໍ້ ອຳນາດຂອງ "ນາຍ" ນັ້ນບໍ່ດີ
ເປັນພະນັກງານ ຫວັງມີສິດຂອງ "ອາດຍາ" ກຽດຕະກຸນປາງກີ ກໍບໍ່ດີ
ລະວັງ ! ເພາະວ່າຄົນສະຫນິດນີ້ ແມ່ນຫາຍັງເຫັນຢູ່
ຄວາມຈິງ ສະມາຊິກ-ພະນັກງານ
ປະທານໂຫຈິມິນເຜີນເວົ້າ ວ່າເປັນ "ແຫລ້ງບໍ່ແມ່ນນາຍ"

ເປັນແຫລ້ງ ຫມາຍວ່າຫວັງຮັບໃຊ້ ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ
ແນວຄິດ ເປັນຄົນພາຍຄົນຂັດ ຖືເຮືອຊົນຊັ້ນ,
ສ່ວນວ່າ ຫວັງເປັນຄົນຖືແສ້ ຂັ້ງຫຽນຮ້າຍອິ່ມ ອັບນັ້ນ
ມັນແມ່ນ ແນວຄິດສວຍໂອກາດ

ອາດຍາສິດແຕ່ຕົ້ນ ເພມັາງເມື່ອຫລັງ ແຫັແລັວ

ໂອກາດ ມັງຄະລະເລີດລ້ຳ ວຽນຮອບເຫັນປະຫວັດ ວັນນີ້
ຫມົດກາຍໃຈທັງວິນຍານ
ຮຽມໄດ່ ຂໍຂາບຂອບຂູລີຖວາຍ ສົ່ງພອນເຖິງເຈົ້າ
ພັກເອີຍ! ໃຫ້ເຈົ້າໃສສູງຂຶ້ນ ປີຊາຊົງເດດ
ສຳເລັດ ຍູ້ສົງລາວລ້ານຊ້າງ ຈະເລີນພົ້ນພັດທະນາ ນັ້ນເທີ້ນ!

ບັນດາບົດກອນ ພາຍໃຕ້ຮູບການເລື່ອງ "ປູ່ກັບຫລານ" ຊຶ່ງສ່ວນມາກພົວພັນເຖິງລັກສະນະຕໍ່ສູ້ການທັດສະນະຄະຕິ ຫລື ແນວຄິດການເມືອງ ແລະ ປັດຊະຍາ.

ປູ່ກັບຫລານໃນບັນຫາ : " ໃຜເດແມ່ນແຂ້ ໃຜແຫ້ແມ່ນເສືອ "

(ຂຽນຂຶ້ນໃນໂອກາດຮ່ຳຮຽນມະຕິ "33" ຂອງກົມການເມືອງສູນກາງພັກ ແລະ ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ສະບັບວັນທີ 13/3/84).

ປູ່ສອນ :

ສັດຕູ ເອົາຫຼາຕົວະຕູ່ເວົ້າ
ລາວນີ້ ເອົາວ່າ "ຫວດປາກແຂ້ ພັດເຂົ້າປ່າຫາເສືອ"
ຄຳນີ້ ເອົາຈວາດພິງຝູງລີງ ຫມູລິງທະໂຍງເຕັ້ນ
ສຽງຫມາກຕູມຕົກພົ້ນ ຕົກໃຈແຕ່ກະຕາຍ ນັ້ນແລ້ວ
ຮັກຊາດ ຮັກແບບລິງກະຕາຍແລ້ວ ຫລົງລີ້ຫລຽມເອົາ ແທ້ດີ

ເພິ່ນວ່າ ໃຜຊິຮັກຊາດແທ້ ເຫົ້າທີ່ຄອມມິວນິດ ນັ້ນເດ
ບໍ່ຄວນປົນເປຫລົງ ລະຫວ່າງສອງຊົນຊັ້ນ
ສຳລັບກຳມະກອນນັ້ນ ຄວາມຫມາຍຂອງ "ຊາດ" ຄຳນີ້
ແມ່ນວ່າ ຕິດກັບການຕໍ່ສູ້ ຊົນຊັ້ນປູ່ສູຍານ

ສ່ວນວ່າ ສັກດີນາ-ນາຍທຶນ
ເອົາສຳນຶກ "ຊາດ" ນັ້ນ ແມ່ນຊາດໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແມ່ນແທ້
ຊາດຮຸກຮານຄືເສືອ ໂມ້ນກິນຄືແຂ້
ອັນນຶ່ງ ຊາດຂອງນາຍທຶນນ້ອຍ ຊາວນາພັດຄືບແຄບ
ບາງເທື່ອ ສວຍໂອກາດລອນຈອນ ຄືເຈົ້າໂກກລີ້ງ ກໍມີ

ພັກເຮົາ ເພິ່ນວ່າຮັກຊາດແທ້ ແມ່ນຮັກຊາດສັງຄົມນິຍົມ
ເວົ້າງ່າຍໆ ຢາກໃຫ້ລາວສັງຄົມນິຍົມ ຮຸ່ງເຮືອງຈະເລີນກ້າວ
ຢາກເຫັນລາວເຮົາລວມ ປະຊາຊົນທຸກເຜົ່າ
ເທິງດິນແດນລານຊ້າງ ເມື່ອຫນ້າປູເປັນ ນັ້ນແລ້ວ

ຫາກວ່າ ຈຸດປະສົງສິ່ງນັ້ນ ຈະກາຍເກີດເປັນຈິງ ໄປໄດ້
ມິດໆ ໄປສັງຄົມນິຍົມ ຈຶ່ງອາດເປັນໄປໄດ
ແຕ່ວ່າ ຢາກໄປສັງຄົມນິຍົມຕ້ອງ ຜະເດັດການກຳມາຊີບ ຈຶ່ງໄດ້
ທັງບໍ່ໂດດດ່ຽວສ້າງ ໃຫ້ເຫັນຮູບອນອິງ ອີກດາຍ

ໝາຍວ່າ ທັດສະນະຊາດແທ້ ບໍ່ຕັດແຍກຈາກສາກົນ
ຕອງແມນ ສົມທົບແຮງປະສົມປະສານ ຮວມມືຈະແຈງ
ນີແຕທາງສອງເສັ້ນ ສັດຈະທຳຂອງໂລກ ສະໄໝນີ້
ບ່ອນນີ້ ບໍ່ຢູດໆ ຢອນໆ ໄດ້
ຕອງໃຫ້ມັນກະຈາງແຈງ ຫລັກໝັ້ນບ່ອນຢືນ

ດັ່ງນັ້ນ ບໍ່ມີເສືອບໍ່ແມ່ນແຂ້ ສະຫາຍຮວມສາມັກຄີ ເທົ່ານັ້ນ
ນີແຕ ກຳມະກອນກັບກຳມະກອນ ຮວມແຮງແຂງກາວ
ສຳລັບຊາວເຮົາແລວ ສາກົນກຳມາຊີບ ຄຳນີ້
ໝາຍວາສາມັກຄີ
ກ່ອນອື່ນ ສາມັກຄີພິເສດນັ້ນ ຄຽງຂ້າງຫວຽດນາມ ນັ້ນແລ້ວ

ຖ້າວ່າ ມອງໃນຂອບເຂດກວ້າງ ເຖິງທົ່ວໂລກາ
ຄົນສູ້ຄົນນິຍົມ ກໍທາທີຈະແຈງ
ຄຳວາສາກົນນັ້ນ ສາມັກຄີກັບໂຊວຽດ
"ໂຊວຽດ" ທັງແມນເສົາແກນຄ້ຳ ກຳແພງກັ້ນກີດໄພ ແທ້ແລ້ວ

ນັ້ນແມ່ນ ລັດທິຮັກຊາດແທ້ ອັນດູດດື່ມໃນຫົວອົກ
ໃນແນວທາງການກະທຳ ພັກເຮົາເຕັມແຈງ
ທັງແມນບໍລິສຸດພອນ ຈິງໃຈກັບເພອນ
ຈຶ່ງວ່າ ສາກົນກຳມາຊີບແທ ອຸ່ນອຸ່ນພອງໃສ

ດັ່ງນັ້ນ ຄຳວ່າ "ຫລີດປາກແຂ້ ພົດເຂົ້າປ່າຫາເສືອ" ອັນນີ້
ມັນແມນຝູງໂຈນເອງ
ທາກປາວ "ໂຈນ ! ໂຈນ" ຕົວະ ຫລອກລວງລວງເວົ້າ
ເພາະວ່າ ແຂ້ນັ້ນຍັງມີແທ້ ອະເມລິກາແຊໄຫຍ ພູ້ນເດ
ຄົບຄິດ ເສືອໂຄງ "ປີກກິ່ງເຖົ້າ" ຄາງຮອງ "ນາວ" ບໍ່ເຊົາ
ນັ້ນເດ !

ປູ່ກັບຫລານໃນບັນຫາ : " ຄົນໃຫມ່ສ້າງຄົນນິຍົມ "

(ລົງໃນຫນັງສືພິມ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 55
ປະຈຳເດືອນ ພຶດສະພາ 1984).

ຫລານສື້ :

ຄຳວ່າຄົນໃຫມ່ນີ້ ຄົນໃຫມ່ສ້າງຄົນນິຍົມ
ຫມາຍວ່າ ແນວຄິດຈູນສົມບັດລວມ
ກຳມະກອນທັນສະໄຫມ ແກ່ນວິຊາຈົນຈັ້ນ
ນັ້ນແມ່ນ ຜະລິດຕະພັນພູອນ ອຸດສາຫະກຳຂະຫນາດໃຫຍ່ ພູນຕີ
ປູນດັງ ຍາມໃດເພັງຜອງແຈ້ງ ທາກມີເກັງເກີດຫຽນ ໂລດນາ

ໃນເມື່ອ ແມ່ນວັດຖຸເທົ່ານັ້ນ ມີກ່ອນເປັນກົກ
ຂາດຈິດຖຸຄົງຕົວ ບໍ່ຮອນມີສະຕິໄດ້
ເຫດໃດ ຍັງແມນການຜະລິດນ້ອຍ ມາຊົມຄົນໃຫມ່ ໄດ້ດູ
ກູຫລາຍ ດອກບໍ່ທັນເກີດພົ້ນ ອົດມົ້ວກົ້ນຫອມ ໄດ້ບໍ ?

ປູ່ສອນ :

ບ່ອນນີ້ ຖ້າບໍ່ຄິດລັກແທ້ ປາກຄືແມ່ນຄວາມ "ຈຣງ"
ຫລານເອີຍ
ວິທີໃດຕົກກະຖາມ ຕອບຄຳເຂົາແຈ້ງ ,
ຫາເລົ່າ ຫລາຍ "ມຸະໂມ" ມາແກ້ ຫລືເອົາການຮາຍຕູ ບໍ່ເປັນດາຍ
ຫລືວານິດປູຊ້ຳ ອົມໂປແທງບໍ່ສົມ

ເຖິງວ່າ ວັດຖຸນັ້ນແມ່ນເຄົ້າ ເປັນສິ່ງຕັດສິນ ກໍ່ຈິງແລ້ວ
ສະຕິ ກໍແມ່ນສຸດສຳຄັນ ກະທົບຄືນຂະຫຍາຍຢູ
ນັ້ນແມ່ນ ສອງສິ່ງກົງກັນຂ້າມ ພົວພັນສູ່ຈະວິພາກ
ຫາກບໍ່ເຫັນບ່ອນນີ້ ຈິຝັນເພັ້ງຄອງ ນັ້ນແລ້ວ

ອັນວ່າ ປະຫວັດສາດເກີດກ້າວ ມະນຸດຊາດສັງຄົມ ເຮົານີ້
ມັນແມ່ນ ຕາມວິໄສກົດເກນ ບໍ່ປຽນແປງເປັນໄດ້
ຫາກວ່າ ບັນຫາໄວຫລືຊ້າ ຈິດໃຈມນູກາວກອນ
ຂະບວນການ ພຶດຕິກຳເກີດໄດ້ ສະແດງດ້ວຍຜານຄົນ ດອກນາ

ດັ່ງນັ້ນ ເຖິງວັດຖຸແມ່ນເຄົ້າ ສະຕິອາດຕັດສິນ ກໍ່ມີ
ພຶດຕິກຳຂອງຄົນ ສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍຢູ
ວັດຖຸ ທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ ຈຶ່ງມີພົນສະທອນໃສ
ຫລຸດຊຸມຫລໍ່ "ຄຸນ" ຄົນໃຫມ່
ນີ້ລະ ຈຶ່ງປົງເປັນດອກໄມ້ ຫອມໄດ້ດັ່ງຖາມ ນັ້ນແລ້ວ

ດຽວນີ້ ວັດຖຸທີ່ແມ່ນເຄົ້າ
ແມ່ນຄວາມອາດສາມາດແທ້ ຂອງສະພາບພາວະວິໄສ ນັ້ນເດ
ປັດໃຈທາງສະຕິຕັດສິນ ກໍແມ່ນແນວທາງນັ້ນ ,
ແມ່ນພັກ ຜູ້ດຸມພູພາພຽນສ້າງ "ທຳສວນລະບອບໃຫມ່"
ຄົນໃຫມ່ ແມ່ນຜູ້ລວມຫມູ່ເຂົາ ເປັນເຈົ້າຕົນຕົວ ນັ້ນແລ້ວ

ເມື່ອໃດ ການຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ ຫາກຂຶ້ນສູ່ສັງຄົມນິຍົມ
ເປັນອຸດສາຫະກຳກົນຈັກ ດັ່ງຄວາມໝາຍມຸ່ງ
ຍາມນັ້ນ ແຮງເກີດມີຊຸມຊົ້ນ ທັນສະໄໝກຳມາຊີບ ແມ່ນແລ້ວ
ຊຸມສົມບັດໃໝແທ ຂະຫຍາຍພອນແຜຫລາຍ

ໝາຍວ່າ ຄົນໃໝ່ "ຊຸມ" ຄົບຖ້ວນ ຄົນໃໝ່ອັນສົມບູນ
ຕ້ອງແມນ ເມື່ອມີຄວາມເປັນຈິງ
ສັງຄົມນິຍົມຂະຫຍາຍຕົວ ຈຶ່ງອາດບໍລິບູນໄດ້
ຜູ່ຕ່ວ່າ ຄວາມເປັນຈິງອັນນັ້ນ ມະຫາຊົນສາວກໍ່ ເອົາດາຍ
ຈຶ່ງວ່າ ຄົນໃໝ່ໄລຍະນີ້
ແມ່ນບັນດາພະນັກງານ
ຜູ້ທີ່ນຳໜາແທ້ ພາສ້າງກໍ່ຂະບວນ ນັ້ນແລ້ວ

ດັ່ງນັ້ນ "ສຳນຶກ" ຄົນໃໝ່ນີ້ ຈະເຫັນແບບນາມມະທຳ ບໍ່ໄດ້
ມັນແມ່ນຄົນພຶດຕິກຳ ກໍ່ເປັນໄປພ້ອມ
ກ່ອນອື່ນ ຄົນໃໝ່ປະຈຸບັນນີ້ ໃນນາມຜູ້ສ້າງ, "ເຫດ"
ສ່ວນວ່າ ຄົນໃໝ່ຊຸມຄົບຖ້ວນ ເມື່ອໜ້າຈຶ່ງແມ່ນ "ຜົນ"

ອັນນຶ່ງ, ຄຳວ່າຜົນກັບເຫດນີ້ ບໍ່ເປັນສິ່ງຕາຍຕົວ ອີກເດີ
ໄກກັບໄຂ ນຶ່ງນັ້ນເປັນທັງສອງ ປ່ຽນເປັນໄປເລື້ອຍ
ໝາຍວ່າ ສິ່ງທີ່ເປັນຜົນນັ້ນ ກໍ່ກາຍໄປເປັນເຫດ
ຄືດັ່ງ ເຫດຂອງຜົນກ່ອນນັ້ນ ກໍ່ມີໄດ້ຍອມແມ່ນຜົນ ນັ້ນແລ້ວ

ອັນວ່າ ພັກ, ລັດ ທຸກສິ່ງລ້ວນ ຈະບອບໃຫ້ແນວທາງ ເຮົານີ້
ກໍ່ແມ່ນຜົນ ຈາກຂະບວນການກະທຳ ຜ່ານມາຈຶ່ງມີໄດ້
ໃນເມື່ອມີມາແລ້ວ ກໍ່ກັບກາຍເປັນເຫດ
ເຮັດໃຫ້ຄົນສັງຄົມນິຍົມ
"ຄົນໃໝ່" ຂະຫຍາຍຕົວແຕ່ລະກາວ ເມືອງບ້ານຄ່ອຍຈະເລີນ
ເຈົ້າເອີຍ !

ປູ່ກັບຫລານໃນເລື່ອງ : " ເຫງັນກັບໄກ່ "

(ລົງໃນໜັງສືພິມ "ປະຊາຊົນ" ກ່ອນການເລືອກຕັ້ງ
ປະທານາທິບໍດີປຸສະຫະລັດອາເມລິກາໃນປີ 1984).

<u>ຫລານສ້</u> :

ປູ່ເອີຍ ຟັງຂ່າວເຂົາປ່າວໂປ້ງ ທາງປະເທດສະຫະລັດ
ຜູ້ຢາກເປັນປະທານາທິບໍດີ ຊວງຊິງສະໝັກໄດ
ຄືວ່າ ເປັນປະຊາທິປະໄຕແທ້ ປະຊາຊົນລົງເລືອກ ປູ່ເດ
ຖາເບິ່ງ ໃຜຊິຊິງຊະນະໄດ ນຳພາລັດຖະແມນ

<u>ປູ່ສອນ</u> :

ສູ່ອງສິ່ງ ອັນນຶ່ງດີຫາດແທ້ ອັນນຶ່ງປາກົດການ ຫລານເອີຍ
ຖາງວາ ເຮົາຫາກປັ້ນຮູບຫລົງ ເຊືອຄວາມເຂົາລໍ້
ດີດັງ ວິທະຍາກິນຫລຸ້ນ ປະກົດການກິນຫລອກ ເຫັນບໍ່
ສວນຄວາມຈິງທີ່ແທ້ ປິດສັ້ນເຊືອງອົມ

ອັນນຶ່ງວ່າ ທິດສະດີອວດອ້າງ ພວກຝ່າຍທຶນນິຍົມ
ບໍ່ຕາງ ຝູງໄກກັບຝູງເຫງັ້ນ ປອຍກິນກັນໄດ
ປະຊາທິປະໄຕເຂົານັ້ນ ເສລີສະເໝີພາບ ວ່າຊັ້ນ
ໄກກິນເຫງັ້ນກໍບໍ່ຫາມ ຟັງແລວຫນາຢາກຫົວ

ຫລານໄດ່ຄວນຄິດຄົ້ນ ໃຫ້ຮູ້ຮ່ຳເຫັນຄັກ
ປະຊາທິປະໄຕນາຍທຶນ ແມນຫມູ່ເຫງັ້ນເປັນເຈົ້າ
ປະຊາມະຕິນັ້ນ ປາກົດການທາງນອກ ເທົ່ານັ້ນ
ສ່ວນວ່າ ການກິດຂຫາດແທ້ ຈົ່ນຊຸນດັ່ງເດີມ

ດັ່ງນັ້ນ ໃຜຈະຊິງຊະນະໄດ້ ບໍ່ມີປ່ຽນແປງຫຍັງ ຫລານເອີຍ!
ຈະແມນ ຫມໍ່ນັກເລງລິແກນ
ຫລືມັງຫຼດນ ຫລືຫມໍ່ຫັດ ກໍ່ແມ່ນ "ເຫງັ້ນ" ທັງນັ້ນ
ລູວນແຕ "ໂຕ" ຕາງຫນ້າ ນາຍທຶນທົ່ວປະເທດ
ລະວັງ ! ຖາບໍ່ເຫັນບອນນີ້ ຊິຫລົງເບືອງບອນເດີນ ນັ້ນເດີ!

ປູ່ກັບຫລານໃນບັນຫາ : " ຮຽນ, ຮຽນແລ້ວຮຽນອີກ "

ຫລານ :

ແຮງຮຽນ ແຮງຄິດເຫັນບໍ່ສິ້ນ
ມີໃຜເດຮຽນພໍ່
ຮຽນໄປ ປາກຄືຊາວເຂົ້າສານລ້າງ
ບາງເທື່ອ ມອງເມື່ອຫລັງແຫງພໍ

ວິດທະຍາສາດມາກ-ເລນິນ
ເຊື່ອມຊຶມຫມົດແລ້ວ
ຊາວໄປພູ້ທັນແຮ ຮຽນນີ້
ຫລາຍເລື່ອງຈູກຫມາກຫມ້າວ
ພູນແລ້ວ

ການເມືອງ ອະທິບາຍແຈ່ມແຈ້ງ
ເຫັນກົດເກນຫລັກມູນ
ມີຊີວາຊີວິດ
ເຫມືອນດັ່ງ ສິນລະປະສານແຕ້ມ
ສານເປັນ ພໍແຕ່ຍໍຍົກອນ

ຟັງມ່ວນມອງເຫັນ
ກ່ຽວພັນກັນແຈ້ງ
ຊີ້ລາຍສອງສາມສີ່ ກໍຕາມທ້ອນ
ຫາກຊ້ອນກ່ຽວກາຍງາມ
ໂລດມາ

ທິດສະດີທີ່ແທ້
ບໍ່ແມ່ນ ຫລຳຫລິບໄປຫລິບມາ
"ບັນຍາຍ" ບໍ່ແມ່ນເອົາຫລາຍເວົ້າ
ຖ້າວ່າ ໄດ້ຜິດທາງເສັ້ນມັ້ນ
ມີແຕ່ຕົງເສັ້ນມົນ

ກ້າວກ່າຍເປັນລະດັບ
ເລົ່າ "ນະໂມ" ບໍ່ມີແລ້ວ
ດຶງຍອງຫມາກບອບ
ຊິຍາວຫຍັງຕັ້ງແຕ່ໄຍ ນັ້ນແລ້ວ

ຄືນເຮົາ ປາກຮຽນແມ່ນຢາກຮູ້
ຕາມເສັ້ນທາງຕົກກະຖານ
ຄ່ອຍໄດ້ພາຂຶ້ນ
ສູງຂຶ້ນເທື່ອລະຂັ້ນ

ຮູ້ລື່ມລະດັບເດີມ
ກະຂະບວນຄວາມຮູ້
ສັດຈະທຳກາວຊູ
ແນວນັ້ນຈຶ່ງແມ່ນຄວນ.

ປູ່ :

ຫລານເອີຍ ການຮ່ຳຮຽນຮອບຮູ້ ແມ່ນຂອດໃຫຍ່ຊູ່ມສົມບັດ ແທ້ແລ້ວ
ສັດຈະທຳ ໃນວັດຖູວິວັດ ບໍ່ຮອນຫາຍຕົວໄດ
"ຮຽນ! ຮຽນອີກ,ຮຽນໄປເລື້ອຍ" ເລີມູ່ຈ້າງເນັນກາວ ນັ້ນເດ
ຈົດ ຫມາຍວາຮຽນເຮັດຮູ້ ຮຽນຮູ້ເຮັດຮຽນ

ໂລກນີ້ ບໍ່ມີຫຍັງຢູ່ນິ້ງ ທຸກສິ່ງຂະຫຍາຍຕົວ
ກະໂຕ ລັດທິມາກເລນິນເອງ
ຍັງບໍ່ຄິດຄ່ຳພີ ແບບຕາຍຕົວແລ້ວ
ໃພ່ວາ ຕົນນັ້ນເຕັ້ນຮຽນຮູ້ ພຽງພໍ່ໂອອຸດ
ບໍ່ຕາງ ຫົວພໍ່ພາຂຫລົມ ເນັນນອຍບໍ່ຄອຍຈຽມ ນັ້ນແລ້ວ

ດັ່ງນັ້ນ ຄວາມຢາກຮຽນຢາກຮູ້ ຫລອມຫລໍ່ຕົນເອງ ແມ່ນດີ
ແຕວາ ຖາຊາດຄວາມອົດທົນ ບໍ່ຫລໍ່ຫລອມຕົນນັ້ນ
ອັນວາການເມືອງນັ້ນ ຟັງເປັນກໍ່ບໍ່ເມື່ອຍ
ເພິ່ນວ່າ ໃຫເກົ້າອົດເກົ້າຍອນ ຍັງຈິໄດຫອນຄຳ

ປາກຟັງ ຜູ້ສະຫລຽວສະຫລາດເວົ້າ ສັງເຂບອະທິບາຍ ນັ້ນດີແລ້ວ
ພອມກັນ ໃຫຮູ້ສຶກເຄົາລົບ
ຢາກຖອດຖອນບົດຮຽນ ຮ່ວມຮຽງຈົບຈັ້ນ
ປະຊາຊົນລາວນັ້ນ 30 ປີໃຕ້ລະເບີດ ຫລານເອີຍ!
ຖ້າວ່າ ບໍ່ຮູ້ສຶກສົງນ ບໍ່ທັນຮູບອນຮຽນ

ຄຳນັ້ນ ເອົາເປັນເນັດເທື່ອລະນ້ອຍ ມາເປັນແຖ່ງຄຳສູດ ເດີເຈົ້າ
ບົດຮຽນທາງພຶດຕິກຳ ກໍ່ເຊື່ອມຊຶມເປັນກາວ
ອັນວ່າງ "ຄຳ" ສອນຂອງຊົນອ້າຍ ອາວລູງຫລືພໍ່ ຫລານນັ້ນ
ຫລານໄຄຄວນຄິດຄົນ ເອົາຮູ້ຮອນເອົາ ນັ້ນຫລຸນ.

(ລົງໃນຫນັງສືພິມ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 62
ປະຈຳເດືອນ ທັນວາ 1984).

<u>ປູ່ກັບຫລານໃນບັນຫາ</u> : " <u>ຄວາມໝາຍຂອງຊີວິດ</u> "

<u>ຫລານ</u> :

ເປັນຫຍັງ ຄຸນຄ່າຊີວິດນີ້ ແຕກຕ່າງຄວາມໝາຍ ແທ້ເດ!
ມີຄຸນມີອຸດົມການ ສິງສູງສະແຫວງກາວ
ແຕພັດມຸ້ງຄຸນນັ້ນ ປະສິງກິນດີພໍຢູ່ ເທົ່ານັ້ນ
ບາງເທືອ ມີຊີວິດຢູ່ນັ້ນ ເຫັນໄດ້ແຕເພື່ອກິນ ປູ່ເອີຍ!

ປູ່ :

ໂລກນີ້ ບໍ່ມີຫຍັງຢູ່ນິ່ງ ສັບພະສິ່ງທັງປວງ ຫລານເອີຍ!
ທັງນາງ ຈິດຕັງ ປ່ຽນແປໄປເລື້ອຍ
ມັນແມນກົດເກນເລື້ອງ ເປັນຈິງທຳມະຊາດ
"ວັດຖຸ" ຕະຫລອດກາລະເທສະນີ້ ບໍ່ສຸດສິ້ນເຄື່ອນເໜັງ

ສັບພະສິ່ງ ທຸກສິ່ງເກີດກໍ່ເລີ້ມ ແລ້ວປ່ຽນແປໄປ
ບໍ່ມີຫຍັງເໜືອນໝົດ ດັ່ງເດີມດຽວໄດ້
ທຸກສິ່ງ ບໍ່ວາຍາມໃດນັ້ນ ອັນເດີມພອມອັນໃໝ່ ໄປແລ້ວ
ດັ່ງ ບ່ອນດຽວທານ້ຳໄຫລ
ບໍ່ອາບສອງເທື່ອໄດ ໃນນ້ຳເກົ່າເດີມ

ພວກທີ່ ເຫັນແຕ່ໃນແງ່ຮ້າຍ ໂລກະທັດໝົດຫວັງ ຍາມນັ້ນ
ເກີດຫວັ່ນໄຫວເກງກົວ
ສະພາວະການ "ບໍ່ມີຫຍັງ" ເປົ່າສູນເສັຍກຽວ
ຂ້ອນວ່າ ເຫັນແຕ່ພຽງໃນດ້ານ ສູນໄປປະຕິເສດ
ເຫັນແຕກການເສື່ອມສິ້ນ ບໍ່ເຫັນດານໃໝແທນ

ຕື່ນໃສ່ ກັບລັດທິທາດແທ້ ເຫັນແກ່ຕົນເອງ
ເລີຍເສື່ອມເສັຍອຸດົມການ ບໍ່ມີທາງແກ
ເລີຍວາສິ້ງສານນີ້ ລະນີຈັງໂລກບໍ່ທ່ຽງ
ຄວາມສຸກ ຈອດຍັງຢູ່ນີ້ ເຫັນໄດແຕບອນກິນ ນັ້ນແລ້ວ

ຄວາມຈິງ ສິ່ງນີ້ງສູນເສື່ອມແລ້ວ ອາການໃໝ່ມີແທນ ໄປເລື້ອຍ
ບໍ່ມີຫຍັງໝົດໄປ ເປົ່າສູນເສັຍກຽວ
ໝາຍວ່າ ບໍ່ມີການໝົດສິ້ນ ສູນໄປປະຕິເສດ ເທົ່ານັ້ນ
ຍັງມີ ປະຕິເສດການປະຕິເສດນັ້ນ ໝາຍເຖິງວາວາຂະຫຍາຍ
ນັ້ນແລ້ວ

ຕົວຢ່າງ ເກີດແກ່ຕາຍເກີດນີ້ ແມ່ນກົດແຫ່ງຊີວິດ
ມັນແມ່ນການຂະຫຍາຍພັນ ຫມ່ແນວນາມເຊືອ
ພໍ່ລູກຫລານເຫລັນຫລອນ ຊອນແຊງສືບຕໍ່ ໄປເລື້ອຍ
ຄືດັ່ງ ນ້ຳເກົ່າໄຫລຜ່ານພົ້ນ ພັດມີນ້ຳໃຫມ່ແທນ ນັ້ນແລວ

ດັ່ງນັ້ນ ໂລກເປັນໂລກທ່ຽງແທ້ ເຕັມແຕ່ຄວາມຫວັງ ຫລານເອີຍ
ນັບມື້ມັນຂະຫຍາຍໄປ ມະນຸດຄົນຈະເລີນກາວ
ຈົ່ງວ່າ ຊີວິດຂອງຄົນແທ້ ບໍ່ພຽງກິນເພື່ອຢູ່
ຫາກຍັງຢູ່ເພື່ອສ້າງ ຈຶ່ງສົມຊຸ່ມຊື່ນ

ມອງເບິ່ງ 30 ປີຜ່ານພົ້ນ ວັນກຳເນີດຂອງພັກ ເຮົານີ້
ພຶດຕິກຳຂອງລາວ ຊ່ວຍເຮົາໃຫ້ເຫັນແຈ້ງ
ຍ້ອນວ່າມີຄົນແທ້ ຊຶ່ງມີການກ້າແກ່ນ
ຊາດຈຶ່ງໄດ້ພຸ່ງພົ້ນ ດັດສ້າງປ່ຽນແປງ ນັ້ນແລ້ວ

ຂໍຈົ່ງ ໃນໄລຍະໃຫມ່ນີ້ ສະໄຫມຊ່ຳຊູ່ຫລານ
ຊີວິດມີຄວາມຫມາຍ ສືບແທນມູນເຊື້ອ
ຢູ່ ! ແມ່ນເພື່ອໂຮມຊູຮ່ວມສ້າງ ແຖບຈຳປາໃຫ້ເຮືອງຮຸ່ງ ນັ້ນເດີ
ແນວທາງພັກເພັນຊີ ໃຫ້ຮຽນຮູ້ເຊື່ອມຊຶມ.

(ລົງໃນຫນັງສືພິມ "ວັນນະສິນ" ສະບັບທີ 65 ສະບັບ
ພິເສດ ຕອນຮັບວັນສ້າງຕັ້ງພັກຄົບຮອບ 30 ປີ).

ກອນລຳກັຽວຄອູນສະຫວັນ ຫລືຜູ້ໄທ ທີ່ໄດ້ແຕ່ງໃຫ້ໝໍລຳບຸນເຕັມ ແລະ ນາງແກ້ວລຳມອນ ລຳໃສ່ກັນລະຫວາງ 1982-83. ຊຶ່ງສ່ວນມາກແມນການລວບລວມເອົາຄຳພະຫຍາພື້ນເມືອງຂອງລາວເຮົາອັນມວນໆ ເລິກແລບ ແລະ ອອນຊອນມາປັບໃສ່ສະພາບປັດຈຸບັນ.

ຊາຍ: ອ່ວນສ່ວນ ! ແກ້ມນ້ອງນາງອ່ວນສ່ວນ ! ຄັນແມ່ນໃຜ ປາກມ້ວນ ໃຫ້ມາເມືອງລາວເດີ້ ຕັ້ງແຕຄາວລະບອບ ໃໝສາງຈະເລີນກ້າວຮຸງເຮືອງ.

ມື້ນີ້ ແມ່ນວ່າ 10 ປີລ້ຳ 20 ປີລ້ຳ ຈົ່ງເຫັນໂອງມາຍາມນັ້ງ
ຜັດແຕເຂົ້າຂົນເລົ້າ ຈົງເຫັນເຈົ້າເທືອດຽວ

ຈົ່ງວ່າ ອ້າຍຢາກຂໍ່ກ່າວກ້ຽວ ກົ້ວກ່ອມຊົມສະເໜ້
ນຶກໄດມາຄຽງຄ້ອມ ຢາກເອີຍຄຳຂັນກຽວ
ນ້ອງນ່ອມ ພໍ່ແຕຫລຽວເຫັນໜ້າ ສະເໜ້ມີກາເຫັນໄຂ
ເອົາກໍເອົາບໍ່ໄດ້ ແຍງລາຫລ່ຳດາຍ

ອ້າຍນີ້ ມີກະສອຍພ່ຳພ້ອມ ຊອມຕໍ່ແຕ່ຫາຝີມ
ເຄືອໄໝ ມີ 10 ວາ 20 ວາ ກັບມືຊຸພັກຽວ
ສົງສຸານກົກູຕານຕັ້ງ ລ່ຳດູ້ຽວຢູ່ກາງເດີ່ນ
ມີແຕ່ຕັ້ງເຈັ້ນເຫັ້ນ ລົ້ມຕອງຄູ່ບໍ່ມີ

ມື້ນີ້ ອ້າຍໄດ້ເຈີະຈອບນ້ອງ ໃນລະຫວ່າງປາງບູ້ມ
ໄດ້ພົບນາງຄົນງາ້ມ ລະຫວາງທາງເດີ້ນຍາຍ
ພໍ່ແຕ່ ພໍ່ມາເຫັນນາງທູ້ລາ ປາກໝາຍນ້ໄວຊາວ
ມາເຫັນນ້ຳບໍ່ແກວ ປາກໝາຍໄວອາບເຢັນ

ອ້າຍນີ້ ເປັນຜູ້ຮູບຮ້າງຮ້າຍ ຊາຍຊື້ນເຕັ້ນ
ກ່ຳມະກອນແປງຍົ້ນ ປູດຽວນອນແລງ
ບອກວ່າ ສູດສະແຫວງຫານຊູ້ງ ຄອງຄ້ອຍປາກເຈີະຈອບ
ເໝືອນດັ່ງ ກະຕາຍຄອຍຄ່ຳນີ້ ເຜັງແຈງຈອບສະເໜ

ນ້ອງມ່ອມ ນາງນຸ້ມເນົາຢູ່ບ້ານ ສູ່ະຖານຖິ່ນທາງໄດ
ເຊີນຈົ່ງໄຂຄວາມຈິງ ຊຸ່ສະກູນນາມຕັ້ງ
ອັ່ນວ່າ ບິດາມານຸດາພອມ ພົງພັນຍັງຄອຍຢູ່ ສະບາຍບໍ
ປະກອບສ່ວນອັນໃດ
ໃນຂະບວນກໍ່ສ້າງ ເມືອງບ້ານທຸກໆ ວັນ

ຖາມວ່າ ດຽວນີ້ນ້ຳສາວແກ້ວ ມີໃຜລ່ວງລົງຕັກ
ໝາກນາວສີສ້ອງດວງ ແມນຜູ້ໃດເດຕອງ
ໃຜດົນບໍ່ເປັນເຈົ້າ ດວງໃຈນ້ອງຈັບຈອງ
ມີແລ້ວບໍ່ເງືອກເຝົ້າ ວັງນ້ຳທາພະນາງ

ຊາແຕ່ ແມນເບິ່ງຮູບຮ່າງນ້ອງ ວາດຄອງຊຸ່ມສົມບັດ
ຮູດົມກຸານແນວຄິດ ຊຸສິ່ງສູງສະເໜີດານ
ຖ້າແມນເປັນຍິງກ້າວ ຍິງລາວລະບູບໃໝ
ຊາຍລຳ ອາຍຢາກຂໍຮວມຫອງ ປາກຫອມກົ້ວຊົວຊັ້ວ

ຍາມເມື່ອ ໄດ້ຫອມກິ່ນດອກໄມ້ ຢາກຮູ້ພຸ່ມເຫັນເຄືອ
ດຽວນີ້ ເຫັນແຕ່ເກສອນຕົກ ລົມລົງໄກກູານ
ຢານວາ ຢ້ານແມຸ່ມແມ້ວໃບຫວ້ານ ຫາບານຜູ້ຕບານເພິ່ນ
ຢານແມນເຊືອດອກຊອນ ຊອນແຕການເພນບານ

ບັດນີ້ ຊາຍຂໍໂຈະກອນກູ້ຽວ ຄອນສະຫວັນໄວ້ກ່ອນ
ຂໍໃຫ້ນ້ອງນາດຫລາ ລອງຕາມຕໍ່ໄປ ໂອລະນໍ.

<u>ຍິງ</u> : ຟ້າເອີຍ ! ຟັງສຽງຟ້າມັ້ນຮ້ອງຮ່ວມ ມັນດັງໄກໆ ເອີຍ
ໂອນໍ ? ສັງວາຊວນໃຫ້ນ້ອງ ໃຈຄອຍຮ່ຳຮອນ.

ພໍ່ແຕ່ ຟັງສຽງໂອ້ໂອ່ຍກ້ຽວ ສຳນຽງມ່ວນນວນຫູ
ຫົວໃຈນາງຈິເປັນງ້ວນ ຮ່ຳຄະນຶງນຳເຈົ້າ
ປ້ານແຕ່ ຍາມທັງຫລາຍເພິ່ນເມົາເຫຼົ້າ ສາວນາງເມົານ້ຳທ່າ
ຍາມທັງຫລາຍເພິນເບື່ອຫງວນ ນວນນອງເບື່ອພະຫຍາ

ປ້ານແຕ່ ຊາຍຈິຫວານນ້ຳອອຍ ພໍ່ອອຍຫມູ່ແມງຕາຍ
ດັ່ງນ້ຳຕານຊາຍຫວານ ມົດຫາກມາຕາຍຄາງ
ປ້ານແຕ່ ເປັນຄຳຫວານປາຍລີ້ນ ເຊິງຊາຍລະບອບເກົ່າ
ພູມມະລິນຫລອກຫລົນ ຕອນຕອຍດອກດວງ

ບັດນີ້ ນາງຈັກຂໍ່ກ່າວກ້ຽວ ຕ້ານຕອບຄຳຖາມ
ນາງຫາກເນົາໃນແຂວງ ເຂດສະຫວັນພູ້າຍພູມ
ບອກວ່າ ນາມຂອງນາງຄືແກ້ວ ລຳນອນເປັນຊີ
ບໍ່ເຄີຍມີຄູ່ຊອນ ນອນແລງປ່ຽວດາຍ

ຍາມນັ້ງ ເກືອບແມ່ນເຄືອບຸ່ນກ້ຽວ ເຄືອບຸ່ນກໍ່ໄດ້ມາຍ
ຍາມນີ້ງ ເກືອບແມ່ນເຄືອຫວາຍກ້ຽວ ເຄືອຫວາຍກໍໄດຖອດ
ນາງຈຶ່ງປອດລອຍຊອຍ ເຄືອຊິກ້ຽວກໍ່ບໍ່ມີ

ຈຶ່ງວ່າ ນອກຈາກນ້ຳສ້າງແກ້ວ ຍັງສະອາດສົດໃສ
ຫມາກນາວສີຢູ່ເທິງກົກ ບອນໂພນກໍ່ຍັງພອນ
ຖ້າວ່າ ວອນໃຈອ້າຍ ປາກຫມາຍເອົາໃຫ້ເຈົ້າວ່າ ມາດູ
ປ້ານແຕກ້ຽດນ້ອງນ້ອຍ
ຖາມະນາງຕ່ຳຕອຍ ບໍ່ສົນອ້າຍກ້ຽດຊູນ

ນ້ອງນີ້ ໃນເມື່ອຊາດຮຽກຮ້ອງ ນາງໄດ້ຮ່ວມແຮງຮັດ
ຕັ້ງຕົ້ນນຳແນວທາງ ເພື່ອລາວຈະເລີນກ້າວ ,
ນອກຈາກ ການຜະລິດການສ້າງ ທາງກອງຫລອນນອງກໍ່ຮ່ວມ
ສະຫະກອນນາລວມ
ວຽກຕາແສງແລະບານ ເຮືອນນ້ອງໄດ້ເຂົ້າລວມ

ປ້ານແຕ່ ອ້າຍນັ້ນເຊື້ອຊາດຊ້າງ ປະສົງຈ່ອງແຕ່ຮຽວສູງ
ບໍ່ຮອມເອົາງວງຫາງ ຫົງມາກິນຫຍ້າ
ປ້ານແຕ່ ເຫັນວ່າຕົວນາງຫລ້າ ຊາວນາງເນື້ອບໍ່ແຕ່ງ
ບໍ່ໄດ້ຍອມເຂົ້າແປງ ແຕ່ງແຕ້ມຕະຫລອດວັນ

ປ້ານແຕ່ ອ້າຍຫາກປູກຫມາກກ້ຽງ ຮຽງໃສ່ກັບກົກຂາມ
ພຽງແຕ່ຍາມມາເຫັນ ເອີຍພະຫຍາພໍ່ກ້ຽວ
ສ່ວນວ່າ ກົກບໍ່ເຄີຍຄອງເຕືອງ ຫາກກິ່ງກາຍຕັ້ງແຕ່ງໆ
ບາງເທື່ອ ຮອດວ່າງ່າກໍ່ບໍ່ເຕື້ອງ ຫາກລວງເປື້ອງຕົ້ງແຕ່ໃບ
ບັດນີ້ ວ່າຈັ່ງໃດເດ້ອ້າຍ ບຸນເຫຼືອເຈົ້າລອງຕອບ ນາງ
ທັດສະນະຖືກຕອງ ພໍ່ໃຫ້ຮູ້ຮົມຕອງ.

<u>ຊາຍ</u> : ໂອນໍ ສັງມາຍາກຄອບບ້າງ ບໍ່ມີໂກນຊິນອນ
ສັງມາຍາກຄອບນອນ ນອນລຽງພັດບໍ່ມີ.

ລຳນອນ ມາອຸ່ນຊ່ອນເດີຫລ້າ ສະຫງ່າງຽມຕົວດີນັກເຈົ້າ
ບາດວ່າບົນເວັນຜາຍ ແທງຂາວແຈ້ງຕົ້ນງາມ

ນີ້ ໄດ້ຍິນສຽງໄກ່ແກ້ວ ອັນຢູ່ໃນດົງ
ວ່າຢາກເປັນຄືນຄ່ຳ ຕໍ່ເອີ້ນມາລູ່ຮຽງ
ແມ່ນວ່າ ຟັງສຳນຽງສຽງຕ່ານ ຫວານຫູບໍ່ຮູ້ອິ່ມ
ຕະຫລອດທັງຂາວຂໍ້ ຄຳເວົ້າກໍ່ຖືກໃຈ

ໂອນໍ ສັງມາຄິດຢາກໄດ້ ປະສົງແນບໃນອົກ
ຄິດຢາກພຽງແພງຖະຫນອມ ຮອມແຮງຮຽງນອງ
ຖ້າວ່າ ບໍ່ທັນມີແນວຂອງ ຫນາມຊະຄອງເຄືອເກົ່າ
ບຸນເຕັມ ວ່າຢາກຫອນກະດູກເຂົ້າ ໃນເບົ້າຮວມພະນາງ

ລຳນອນ ທັດສະນະເກົ່າກີ້ ເຊົາຖືຕ່ຳແຮງງານ
ເຖິງສະໄຫມປະຈຸບັນ ເພີນສົ່ງເສີມເດີເຈົ້າ

ໃນເມື່ອ ຮູ້ວ່າເປັນຍິງກ້າວ ແຮງງານເຈົ້າຕັ້ງຕໍ່
ຈະເປັນເຂົ້າໝາກກ້າ ແກນຫຍາຈິດອອຍເລັນ

ບອກວ່າ ອ້າຍນີ້ກຸ່ມອນນ້ອງ
ນຸ້ກທັງຮູບຮາງເນື້ອ ທັງບ່ອນຈູມສົມບັດ
ບອນວາມີຈິດດົມການ ແກນແຂງຈົນຈົ້ນ
ລຳນອນ ຊາດທູ້ຈຳປານັ້ນ ບຸບຜາປະດັບຊາດ
ດວງທີ່ແດງຕົ້ມແຕ້ມ ດວງນັ້ນຫາກລົມງາມ

ຍິງໃດ ມີແຕ່ຜົດແອ່ນເອ້ ແຫຼ່ນງຫນາຍແຮງງານ
ມີແຕ່ແປງປອມຈິງ ເຄື່ອງຫຽນໂຫມຍອມ
ນ້ອງນ່ອນ ອົນວາຍຍິງສູ້ະຫູນົດນັ້ນ ຕົວຊ່າຍບໍ່ດຸດີຍກຽວ
ຊາດທີ່ບົວຂແບ ສົມປອມແຕປາກຄວາຍ

ອ້າຍນີ້ ຄິດົ່ງນົກປີກທຽນ ຊອກຊຸ່ມໂພສີ
ວາຊົບນໄປຈົ້ບ ຖືກແຕກອນຸມີເຈົ້າ
ຄື່ວາ ມູ້ແຕຊາງຕາສວຍ ປານໄຂ່ຫຼູກຈູມໝູ
ນັ້ນ ປານແຕຊວຍອີກແລ້ວ ອິບືນຊູ້ເພນລົມ

ລຳນອນ ໃຜວ່າມີດານດ້າວ ຈິຂາດເຖື່ອນລາຊະສີ
ໃຜວານີ້ພົງໄພ ຈິຂາດຍຸງຍາງຕົ້ນ
ເປັນບຶງ ວາບໍ່ມີບົ້ວພູ ຈິເອົາຫຍັງມາເປັນດອກ
ນ້ຳໃຫຍ ບໍ່ມີຫນກອນລານ ຈິເປັນແກງບອນໃດ

ຫວານຕາ ໃຜວ່າງເຊື້ອໝາກຕ້ອງ ຈິໄປລົ່ນໄກກົກ
ຊາດທີ່ແມວເຄືອຜູ້ ບໍ່ຮອນລາມໄກຄ້າງ
ປ້ານແຕ່ ເປັນຄືໄຊຫລາຍທາງ ທາງປານຫລາຍບອນ
ທາງເຫຼັນອກໍແມ່ນທາງ
ທາງໃຕກໍແມນທາງ ໄຫລເຂົ້າສູ່ທາງ

ບັດນີ້ , ຂໍໃຫ້ຄິງບູງາງຫລ້າ ຫາກອນຸຍາຕ໌
ເຖິງວ່າ ໂຊກບໍ່ໄດຣວມສວມ ກໍ່ຍັງໄດຣວມລຳ ໂອລະນໍ.

<u>ຍິງ</u> : ຟ້າເຊີຍ ! ຟ້າມັນຮອງຮື້ມງ ຝົນບໍ່ຮວຍຮຳເອີຍ
ຊາແຕຣນງ ກອງ ປານຊຸຖວມຮອດຫນວຍຟູ.

ບຸນເຕັມ ຢ່າຟ້າວຕິຖະແຫລງເວົ້າ ຈັກເລົ້າມາງເປັນຕອກ
ຢ່າຟ້າວຕິພະລາດລົມ ເດືອນຫາກອນຝົນ

ເພິ່ນວ່າ ນ້ຳໃຫ່ຍເລິກລື່ນລົ້ນ ໄມ້ຢັ່ງກໍ່ຍັງເຖິງ
ແຕ່ວາງຫົວໃຈຊາຍ ຢັງຢາມບໍ່ໄດ
ດຽວນີ້ ໃຫ້ແມນູສົມໃຈ້ນອງ ຢາກລອງເອົາມີດແຫກ
ຢານແຕມີແມທອງ ເຕັມໃສ່ບຫລໍ່

ລາຍຄົນ ເພິ່ນວ່າລາຍເຊື່ອງຊ້ອນ ດຸ້ລຫລ່ຽມລາຍໃນ
ບໍ່ແມ່ນລາຍຄືເສືອ ວາຍດາຍດູໄດ
ອັ່ນວ່າ ຊາດທີ່ສັດຈະຈອຍ ຄຳສາບານນັກທິດຖີ່
ຫາງປາກວາທິດທັ້ງ ! ທິດທັ້ງ ! ຫາກໃຈລຽວໃສກະປູ

ບຸນເຕັມ ນາງມີ່ນາໄຮກວ້າງ ຍັງຂາດແຕຄົນໄຖ
ນ້າງນົມເຣືອພາຍ ຂາດແຕຄົນຜູ້ຂັດທາຍ
ແຕ່ວ່າ ຖ້າເປັນໄຖ້ຄູ່ວງເປ໌ ນາຊິຮ້າງບໍ່ເປັນຄາດ
ຖາເປັນກາຂນອ ຊິດຳໄດກໍ່ບໍດີ

ເປັນຊາຍ ໃຫ້ຊຸ່ມຊາຍທາດແທ້ ຫົນແຫຢ່າມີປົນ
ບໍ່ແມ່ນດິນຊາຍພົງ ເຈືອນຕາມກາງບ້ານ
ຊາດຫຼູຊາຍຊະເລູຫລົ້ນ ການເມືອງບໍ່ຮູ້ຮອມ
ຊາດທີຊາຍກຽດຄານ ນາງນອງບໍ່ປະສົງ

ຊາດຫຼື ບ້ານແຄມປ່າຟາເຮືອນທາກຍັງເພ
ຊາດທີ ເຮືອນແຄມເຊຫຼາກຍັງອຶດປາຍຢາງ ສາວນາງຢາກຂໍຫລິກ
ນ້ອງບໍ່ຢາກໄດ ຄຳສົ້ມໃສດິງ

ນ້ອງນີ້ ເຖິງວ່າຮູບຮ່າງຮ້າຍ ປະສົງໃສ່ແຕ່ຄຳສິດ
ຕົງຕຊາຍສະເໜູຫາ ຜູ້ທເປັນຄົນກາວ
ຖ້າວ່າ ຖາຫາງກເປັນມັ້ນອອນ ນາງຊິຊອນສຽມໃສ່
ຖາແມນມັນອມູ ນາງຊິຫວກະຕາກາຍ

ບຸນເຕັມ ພໍໄດ້ຮູ້ວ່າອ້າຍ ຊາຍຊາດສັກສີ
ກຳມະກອນການບິນ ແຕເດີມດາເຄົ້າ
ແມ່ນວ່າ ຢາກຂັນເອິ້ງໄປສູາງ ສະຫວັນນາງລອງເບິ່ງ ຈິງເດ
ສະຫະກອນບານນອງ ດິນກວາງຂາດແຕຄົນ

ບຸນເຕັມ ຢ້ານແຕ່ຟ້າຮ້ອງແລ້ງ ຝົນບໍ່ຢາດພໍເມັດ
ຮອດຊານາແຕມຫູນອງ ຕະຫລອດປີເປັນແລ້ງ
ແຕ່ວ່າ ເວົ້າຊາປີເປັນແລງ ນາໂນນພັດໄດກຽວ
ເວົ້າວານ້ຳຫວຍແຫງ ປາຄາວພັດຖືກໄຊ

ນ້ອງນີ້ ຫາກແມ່ນໄຊຫລັງຫລ້າ ບໍ່ໝານປາດອນເພີ່ນ
ຖືກບໍ່ຖືກກໍໃສ່ໄວ ເມືອໜ້າທາກຊິໝານ

ບັດນີ້ ຄອນສະຫວັນກອນກຽວ ຊິຂໍລາໄລກ່ອນ
ຂໍອວຍພອນພີ່ນອງ ຟັງແລວຈິງຮັບຕອງ ໂອລະນໍ.

ພິມທີໂຮງພິມມິດຕະພາບຊາວໜຸ່ມລາວ-ໂຊວຽດ

ຂະໜາດ 13×19 ຊມ ຈຳນວນ 3.000 ຫົວ

1987